

گزارش جامع بازار بدهی ایران

واحد مدیریت ریسک
واحد مدیریت تأمین مالی

شهریور ۱۴۰۴

- // عمده ارقام درج شده در این گزارش با هدف ساده تر خوانده شدن، بر مبنای هزار میلیارد تومان ارائه شده و برای سادگی از واژه خلاصه شده «همت» به جای عبارت طولانی تر «هزار میلیارد تومان» استفاده شده است. در برخی موارد که واحدهای دیگر مدنظر بوده، واحد ارقام در زیر جداول و نمودارها ذکر شده است.
- // بیشتر جداول و نمودارها بر پایه داده ها و اطلاعات رسمی منتشره از سوی سازمان بورس و اوراق بهادار و بورس های چهارگانه (بورس تهران، فرابورس ایران، بورس کالا و بورس انرژی)، مرکز مدیریت بدهی های عمومی و روابط مالی دولت در وزارت امور اقتصادی و دارایی و همچنین بانک مرکزی ج.ا.ا. تهیه شده است.
- // کوشش بر این است که این گزارش به صورت منظم و در نیمه نخست هر ماه منتشر شود. از آن جاکه داده های بانک مرکزی معمولاً با تأخیر چند روزه تا چند ماهه منتشر می شود، داده های مربوط به تسهیلات نظام بانکی به کمک یک مدل برآوردی بر مبنای مانده تسهیلات بانک های بورسی ارائه شده است.
- // ممکن است برخی داده های مربوط به گذشته، در گزارش های آتی تغییر یابند. علت این موضوع، تغییر یا اصلاح برخی داده ها از سوی مراجع آماری و یا انتشار برخی اطلاعات همراه با تأخیر است؛ برای نمونه علی رغم صدور اطلاعیه رسمی توسط فرابورس مبنی بر حجم انتشار اوراق دولتی در برخی نمادها، گاهی مشاهده می شود که این ارقام در ماه های بعد اصلاح شده و حجم اوراق قبلی، کاهش یا افزایش یافته اند. پیرامون اوراق مشارکت شهرداری ها نیز که با مجوز بانک مرکزی منتشر می شوند، به علت عدم انتشار اطلاعات آن ها در تاریخ صدور مجوز (که معمولاً در روزهای پایانی اسفندماه هر سال صورت می پذیرد)، اطلاعات دقیق و به روز آن ها در تاریخ انتشار این گزارش در دسترس نیست. انتشار اطلاعات این اوراق، چند ماه و حتی چند سال بعد از صدور مجوز از سوی بانک مرکزی، در قالب اطلاعیه پذیرش این اوراق در بورس تهران انجام می شود و این اطلاعات بلافاصله در گزارش های بعدی اعمال خواهد شد.
- // «گزارش جامع بازار بدهی ایران» خود را متعهد می داند تا به محض دریافت اطلاعات رسمی جدید و یا اصلاح داده های گذشته از سوی هر یک از مراجع آماری، اقدام به اصلاح آن ها نماید؛ به گونه ای که در هر گزارش ماهانه، به روزترین و معتبرترین داده ها پیرامون بازار اوراق بدهی ایران ارائه گردند.

- // حجم بازار بدهی ایران، شامل تسهیلات بانکی و اوراق بدهی، در یک سال منتهی به شهریور ۱۴۰۴ حدود ۴۸٪ رشد کرده است، درحالی که ارزش بازار سهام، دربرگیرنده بورس تهران و فرابورس ایران، در همین بازه حدود ۱۲٪ افزایش یافته است.
- // در پایان شهریور ۱۴۰۴ مانده اوراق بدهی کشور با رشد ۳۷٪ نسبت به یک سال گذشته به عدد ۱,۴۳۱ همت رسیده است که مبلغ ۱,۱۵۸ همت از آن مربوط به اوراق دولتی است (۸۱٪). در شش ماه گذشته خالص تأمین مالی دولت از محل انتشار اوراق بدهی ۱۹۲ همت بوده است.
- // در بازه سال ۱۴۰۱ تا پایان شهریور ۱۴۰۴ سهم اوراق بخش خصوصی از کل مانده اوراق در بازارهای سرمایه از ۱۸٪ به ۱۷٪ کاهش یافته است.
- // طی شش ماه گذشته مانده اوراق بدهی بخش خصوصی با ۱۲٪ رشد به رقم ۲۴۳ همت رسیده است. در این بازه زمانی خالص تأمین مالی بخش خصوصی از طریق اوراق برابر با ۲۶ همت بوده است.
- // در شهریور ۱۴۰۴ دولت اوراق تازه‌ای به ارزش ۳۰ همت منتشر نموده که ۵۰٪ از این مبلغ تاکنون واگذار شده است. ارزش اوراق شرکتی انتشاریافته در این ماه نیز برابر با ۱۰/۷ همت بوده است.
- // خالص انتشار اوراق بدهی دولت در این ماه برابر با صفر بوده است. بخش خصوصی نیز در این ماه به طور خالص ۷/۱ هزار میلیارد تومان اوراق منتشر نموده است. همچنین حجم خالص انتشار اوراق از سوی دولت و بخش خصوصی در یک سال گذشته به‌ترتیب برابر با ۳۵۹ و ۵۲ همت بوده است.
- // در یک سال آینده ۳۱۷ همت از اصل اوراق دولت، ۴۵ همت از اصل اوراق بخش خصوصی و هشت همت از اصل اوراق شهرداری سررسید می‌گردد.
- // میانگین مدت اوراق منتشرشده از سوی بخش دولتی و خصوصی در این ماه به‌ترتیب برابر با ۲/۸ و ۳/۹ سال بوده است. مدت هر دو گونه اوراق در ۱۲ ماه گذشته کمتر بوده؛ به‌گونه‌ای که میانگین مدت اوراق دولت و بخش خصوصی در این بازه به‌ترتیب برابر با ۲/۵ و ۳/۱ سال بوده است.
- // در شهریور ۱۴۰۴، دولت با ۴۴/۴ همت فروش اوراق، بزرگترین فروشنده و بانک‌ها با ۵۶/۸ همت، بزرگترین خریدار اوراق در بازار فرابورس ایران بوده‌اند.

- // در یک سال گذشته از سوی بانک‌ها و صندوق‌های سرمایه‌گذاری در بازار فرابورس به‌ترتیب برابر ۳۷۶ و ۲۲۷ همت اوراق به طور خالص خریداری شده است. در این بازه دولت به طور خالص ۵۳۲ همت اوراق فروخته است.
- // در شهریور ۱۴۰۴، ارزش سفارش‌های ارسال شده توسط بانک‌ها با متوسط رشد ۱۸٪ در عملیات بازار باز، افزایش قابل توجهی داشته است اما ارزش سفارش‌های پذیرفته شده با روند کاهشی مواجه بوده و به طور میانگین ۲۲٪ نسبت به ماه قبل کاهش یافته است.
- // با افزایش شکاف عرضه و تقاضا، مازاد تقاضا در این ماه ۵۵٪ افزایش یافته است و به سقف جدید ۲۰۸/۷ همت رسیده است. همچنین ارزش مانده ریپو با ۱۶٪ کاهش نسبت به انتهای ماه قبل به ۲۳۵ همت در پایان شهریور رسیده است.
- // مجموع تقاضای نقدینگی ۸٪ نسبت به انتهای ماه قبل افزایش داشته که موجب رشد ۸ برابری ارزش اعتبارگیری قاعده‌مند با هزینه ۲۴٪ در شهریور نسبت به ماه قبل شده است. در این شرایط نرخ بین بانکی نیز در سقف ۲۳/۹۹٪ قرار گرفته است.
- // در پایان این ماه بازده تا سررسید اوراق اخزا در اغلب سررسیدها نسبت به ماه قبل تغییر چشمگیری نداشته است.
- // نرخ موثر وام مسکن که در اواخر سال ۱۴۰۲ به حدود ۴۰٪ رسیده بود، در پایان شهریور به ۳۳/۵٪ رسیده است. میانگین نرخ موثر این وام در این ماه نسبت به میانگین ماه قبل ۰/۱٪ کاهش یافته و به ۳۴/۲٪ رسیده است.
- // متوسط نرخ اخزا در شهریور ۰/۴ واحد درصد نسبت به متوسط ماه قبل افزایش یافته و به ۳۴/۹٪ رسیده است. نرخ اخزا در پایان این ماه ۳۵/۲٪ بوده است.
- // مجموع ارزش دارایی‌های تحت مدیریت صندوق‌های درآمد ثابت در پایان شهریور نسبت به ماه قبل ۱/۴٪ رشد داشته و به ۱,۰۵۸ همت رسیده است.
- // در ماه شهریور متوسط وزن اوراق مشارکت از سبد دارایی صندوق‌های درآمد ثابت از ۴۶/۹٪ به ۴۸/۱٪ افزایش و وزن سپرده‌های بانکی و نقد از ۴۳/۴٪ به ۴۱/۸٪ کاهش یافته است.
- // در این ماه میانگین وزن واحد صندوق‌ها از ۴/۹٪ به ۴/۶٪ و وزن سهام از سبد دارایی صندوق‌های درآمد ثابت از ۳/۳٪ به ۳/۶٪ رسیده است.
- // در شهریور ماه، به طور خالص ۱ همت به منابع صندوق‌های درآمد ثابت افزوده شده است که ۸۰۰ میلیارد تومان آن متعلق به صندوق‌های صدور و ابطالی و ۲۰۰ میلیارد تومان سهم صندوق‌های درآمد ثابت قابل معامله است.

// ارزش بازار بدهی ۵/

- نمای کلی از بازارهای مالی ایران ۶/
- بازار بدهی از نگاه ناشران اوراق ۷/
- بازار بدهی از نگاه انواع اوراق ۸/

// تأمین مالی با اوراق بدهی ۹/

- نگاهی به تأمین مالی دولت و بخش خصوصی ۱۰/
- روند انتشار و سررسید اوراق ۱۲/
- اوراق منتشرشده در این ماه ۱۹/
- روند فاصله تا سررسید اوراق ۲۱/
- روند مدت اوراق ۲۲/

// بازیگران بازار بدهی ۲۳/

- عملکرد بازیگران در یک سال گذشته ۲۲/
- عملکرد بازیگران در یک ماه گذشته ۲۳/
- روند تجمعی خالص معاملات در یک سال گذشته ۲۴/

// نرخ‌های بهره ۲۸/

- عملیات بازار باز ۲۷/
- ساختار زمانی نرخ بهره ۲۸/
- روند نرخ اوراق تسهیلات مسکن ۲۹/

// صندوق‌های درآمد ثابت ۳۲/

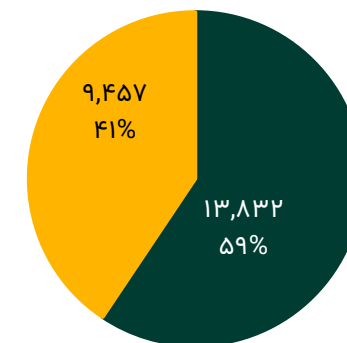
- ارزش دارایی و شمار انواع صندوق‌ها ۳۱/
- تغییر ماهانه ارزش دارایی و خالص ورود منابع ماهانه ۳۲/
- تغییرات ماهانه ترکیب دارایی ۳۶/
- بازدهی ماهانه ۳۷/

ارزش بازار بدهی

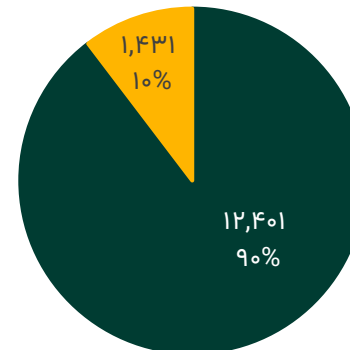
- // نمای کلی از بازارهای مالی ایران
- // بازار بدهی از نگاه ناشران اوراق
- // بازار بدهی از نگاه انواع اوراق

ارزش بازارهای مالی ایران

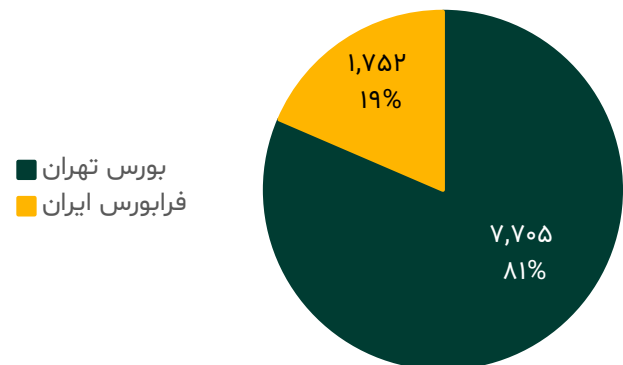
ارزش بازار دارایی‌های مالی در پایان شهریور ۱۴۰۴

ارزش بازارهای بدهی در پایان شهریور ۱۴۰۴

ارزش بازارهای سهام در پایان شهریور ۱۴۰۴

تسهیلات بانکی
اوراق بدهیبازار بدهی
بازار سهام

تغییرات ارزش بازارهای مالی در شهریور ۱۴۰۴ (ارقام به هزار میلیارد تومان)

عنوان	۱۴۰۴/۶	۱۴۰۴/۵	۱۴۰۳/۵	تغییر نسبت به ماه گذشته	تغییر نسبت به سال گذشته
بازار بدهی	۱۲,۴۰۱	۱۱,۷۸۶	۸,۳۲۶	۵%	۴۹%
	۱,۴۳۱	۱,۴۲۱	۱,۰۴۴	۱%	۳۷%
بازار سهام	۷,۷۰۵	۷,۵۴۹	۶,۸۸۷	۲%	۱۲%
	۱,۷۵۲	۱,۶۹۵	۱,۵۲۴	۳%	۱۵%
مجموع	۲۳,۲۸۹	۲۲,۷۰۶	۱۷,۷۸۱	۳%	۳۱%

همگی ارقام مرتبط با اوراق بدهی در این گزارش بر مبنای مبلغ اسمی اوراق منتشره است.

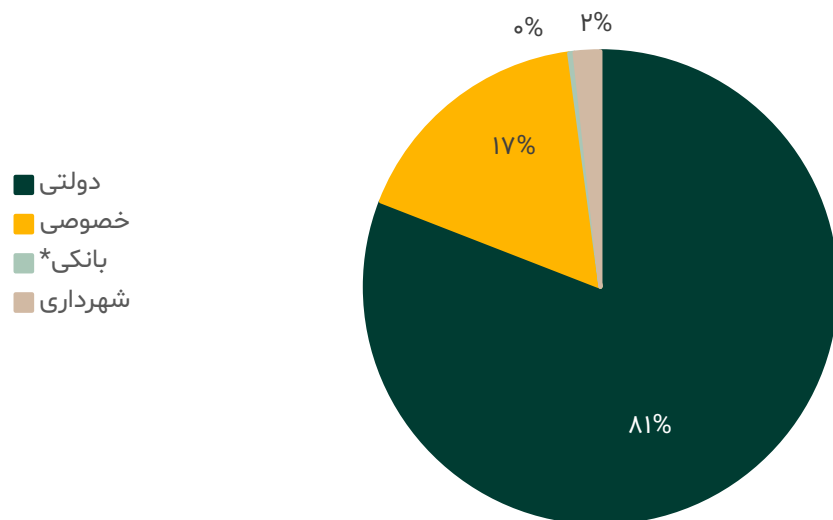
از بورس تهران و فرابورس ایران صرفاً بخش سهامی آن مورد بررسی قرار گرفته است.

ارزش بازار اوراق بدهی و تسهیلات بانکی در شهریور ۱۴۰۴ به ترتیب با رشد ۱٪ و ۵٪ نسبت به ماه گذشته روبه‌رو بوده‌اند.

ارزش بازار به تفکیک ناشران

سهم از ارزش بازار بدهی به تفکیک ناشر				ارزش اوراق بازار بدهی به تفکیک ناشر (ارقام به هزار میلیارد تومان)				
۱۴۰۱	۱۴۰۲	۱۴۰۳	۱۴۰۴/۶	۱۴۰۱	۱۴۰۲	۱۴۰۳	۱۴۰۴/۶	ناشر
۷۶%	۷۵%	۸۰%	۸۱%	۵۲۱	۷۱۷	۹۶۵	۱,۱۵۸	دولتی
۱۸%	۱۷%	۱۸%	۱۷%	۱۲۶	۱۶۴	۲۱۷	۲۴۳	خصوصی
۴%	۵%	۰%	۰%	۲۵	۵۰	۵	۵	بانکی*
۲%	۲%	۲%	۲%	۱۵	۱۹	۲۶	۲۵	شهرداری
۱۰۰%	۱۰۰%	۱۰۰%	۱۰۰%	۶۸۸	۹۵۱	۱,۲۱۳	۱,۴۳۱	مجموع

سهم ناشران از ارزش بازار بدهی در پایان شهریور ۱۴۰۴

// ۸۱٪ از ارزش بازار اوراق بدهی ایران در شهریور ۱۴۰۴ در اختیار دولت قرار داشته است.
 // سهم دولت از این بازار در پایان سال ۱۴۰۱ نسبت به سال ۱۴۰۰ (با سهم ۸۴٪) کاهش یافته، اما از پایان این سال تا پایان شهریور ۱۴۰۴ همواره سهم آن رو به افزایش بوده است.
 // در پایان شهریور ۱۴۰۴ ارزش بازار اوراق بدهی نسبت به آغاز سال ۱۸٪ و ارزش بازار اوراق بدهی دولتی و بخش خصوصی به ترتیب با رشد ۲۰٪ و ۱۲٪ روبه‌رو بوده‌اند.

ارزش بازار به تفکیک نوع اوراق

سهم انواع اوراق از ارزش بازار بدهی				ارزش اوراق بازار بدهی به تفکیک نوع (ارقام به هزار میلیارد تومان)				
۱۴۰۱	۱۴۰۲	۱۴۰۳	۱۴۰۴/۶	۱۴۰۱	۱۴۰۲	۱۴۰۳	۱۴۰۴/۶	نوع اوراق
۴۱%	۴۴%	۶۶%	۶۸%	۲۹۶	۴۱۸	۷۹۶	۹۶۸	مرابحه
۳۲%	۳۸%	۲۲%	۲۰%	۲۲۹	۳۵۷	۲۶۲	۲۸۷	خزانه
۱۰%	۹%	۸%	۸%	۷۱	۸۷	۹۸	۱۱۱	اجاره
۴%	۲%	۲%	۲%	۲۶	۱۴	۲۶	۳۴	سلف
۲%	۲%	۲%	۲%	۱۶	۱۹	۲۶	۲۵	مشارکت
۸%	۰%	۰%	۰%	۵۴	۰	۵	۵	گام
۰%	۰%	۰%	۰%	۰	۰	۰	۱	مرابحه کوچک
۰%	۵%	۰%	۰%	۰	۵۰	۰	۰	قرض الحسنه
۴%	۱%	۰%	۰%	۲۵	۵	۰	۰	منفعت
۰%	۰%	۰%	۰%	۰	۰	۰	۰	خرید دین
۰%	۰%	۰%	۰%	۰	۰	۰	۰	رهنی
۱۰۰%	۱۰۰%	۱۰۰%	۱۰۰%	۷۱۷	۹۵۱	۱,۲۰۸	۱,۴۳۱	مجموع

- در سال‌های گذشته، اوراق خزانه، اجاره و سلف سهم خود از ارزش بازار اوراق بدهی را به اوراق مرابحه واگذار کرده‌اند.
- ارزش مانده اوراق مرابحه و خزانه در شهریور سال ۱۴۰۴ نسبت به آغاز سال به‌ترتیب با رشد ۲۲٪ و ۱۰٪ همراه بوده است.
- ۶۸٪ از ارزش بازار بدهی در پایان شهریور ۱۴۰۴ به اوراق مرابحه اختصاص دارد که دربرگیرنده اوراق دولتی اراد و اوراق مرابحه شرکتی است.

تأمین مالی با اوراق بدهی

// نگاهی به تأمین مالی دولت و بخش خصوصی

// روند ارزش انتشار اوراق

// روند ارزش سررسید اوراق

// اوراق منتشرشده در این ماه

// روند فاصله تا سررسید اوراق

// روند مدت اوراق انتشاریافته

روند تأمین مالی دولت و بخش خصوصی تا پایان شهریور ۱۴۰۴

اوراق بخش دولتی (ارقام به هزار میلیارد تومان)

عنوان	۱۴۰۴/۶	۱۴۰۳	۱۴۰۲	۱۴۰۱
مانده آغاز سال	۹۶۵	۷۱۷	۵۲۱	۴۴۱
ارزش انتشار	۳۲۰	۴۷۵	۳۵۱	۲۲۴
ارزش سررسید	(۱۲۸)	(۲۲۷)	(۱۵۵)	(۱۴۳)
مانده پایان دوره	۱,۱۵۸	۹۶۵	۷۱۷	۵۲۱
خالص تأمین مالی	۱۹۲	۲۴۸	۳۵۱	۸۱

اوراق بخش خصوصی (ارقام به هزار میلیارد تومان)

عنوان	۱۴۰۴/۶	۱۴۰۳	۱۴۰۲	۱۴۰۱
مانده آغاز سال	۲۱۷	۱۶۴	۱۲۶	۶۸
ارزش انتشار	۳۸	۷۶	۶۰	۷۰
ارزش سررسید	(۱۲)	(۲۴)	(۲۲)	(۱۲)
مانده پایان دوره	۲۴۳	۲۱۷	۱۶۴	۱۲۶
خالص تأمین مالی	۲۶	۵۲	۳۸	۵۷

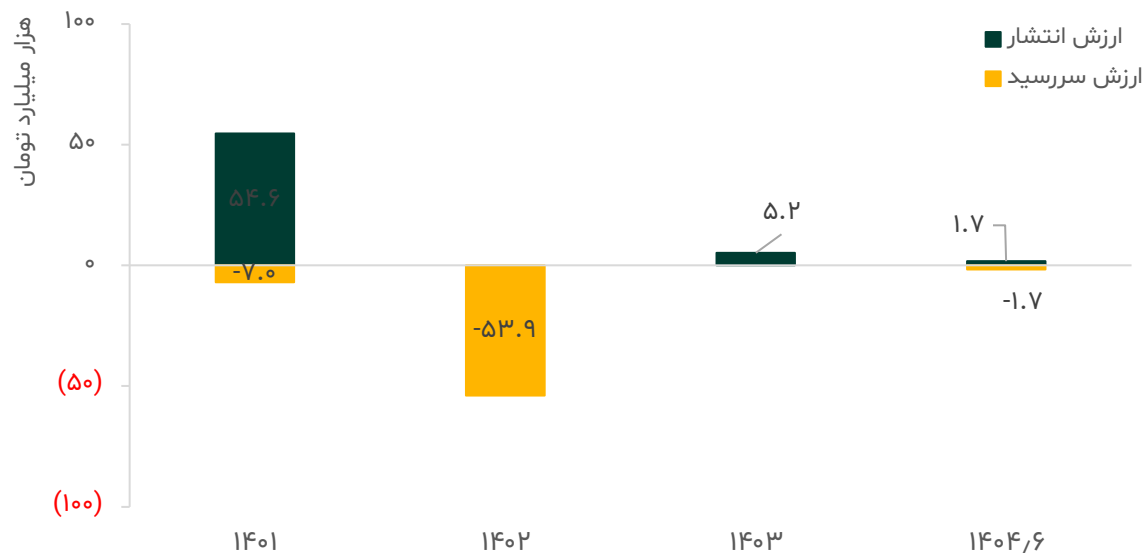
*ارقام جدول‌ها سود را در بر نمی‌گیرند.

دولت تا پایان این ماه ۲۹۳۲ هزار میلیارد تومان اوراق تازه منتشر نمود، درحالی‌که ۱۲۸ همت از آن سررسید شده؛ ازین‌رو خالص تأمین مالی دولت تا پایان شهریور ۱۴۰۴ برابر ۱۹۲ همت بوده است.

بخش خصوصی با انتشار ۳۸ هزار میلیارد تومان اوراق جدید و سررسید ۱۲ همت از اوراق پیشین با خالص تأمین مالی ۲۶ هزار میلیارد تومانی تا پایان این ماه روبه‌رو بوده است.

روند تأمین مالی با اوراق بدهی گام

اطلاعات تأمین مالی با اوراق گام (ارقام به هزار میلیارد تومان)				
عنوان	۱۴۰۴/۶	۱۴۰۳	۱۴۰۲	۱۴۰۱
مانده آغاز دوره	۵.۲	۰.۰	۵۳.۹	۶.۳
ارزش انتشار	۱.۷	۵.۲	۰.۰	۵۴.۶
ارزش سررسید	(۱.۷)	۰.۰	(۵۳.۹)	(۷.۰)
مانده پایان دوره	۵.۲	۵.۲	۰.۰	۵۳.۹
خالص تأمین مالی	۰.۰	۵.۲	(۵۳.۹)	۴۷.۶

سیاست‌های انقباضی بانک مرکزی بخش تولید را با کاهش منابع روبرو کرده است و با وجود کمبود منابع مالی در بازار، انتشار اوراق گام که ماهیتاً برای تأمین سرمایه در گردش بنگاه‌های اقتصادی بوده، پس از توقف یکساله در سال ۱۴۰۳ منتشر گردید.

در سال ۱۴۰۲ اوراق گام منتشر نشده، بنابراین در سال ۱۴۰۳ سررسیدی برای این اوراق وجود نداشته است.

در سال ۱۴۰۳ اوراق گام تازه‌ای از سوی بانک کشاورزی، ملی ایران، سپه و شهر به ارزش تقریبی ۵/۲ هزار میلیارد تومان منتشر شده‌اند.

از آغاز امسال تا پایان این ماه ۱/۷ هزار میلیارد تومان اوراق گام تازه منتشر شده و همزمان ۱/۷ هزار میلیارد از این اوراق سررسید شده‌اند؛ بنابراین تا پایان شهریور خالص تأمین مالی از طریق اوراق گام برابر با صفر بوده است.

روند انتشار اوراق بدهی در ۱۲ ماه گذشته

ارزش اوراق بدهی منتشرشده در ۱۲ ماه گذشته به تفکیک ناشر (ارقام به هزار میلیارد تومان)

جمع	ناشر				تاریخ
	شهرداری	بانکی	خصوصی	دولتی	
۹۰	۰.۰	۰.۰	۳.۹	۸۵.۶	۱۴۰۳/۷
۴	۰.۰	۰.۰	۳.۶	۰.۰	۱۴۰۳/۸
۴۱	۰.۷	۰.۰	۹.۱	۲۵.۰	۱۴۰۳/۹
۳۱	۱.۹	۰.۰	۴.۲	۲۵.۰	۱۴۰۳/۱۰
۸۷	۱.۷	۰.۰	۱۰.۳	۷۵.۰	۱۴۰۳/۱۱
۱۱۰	۰.۰	۰.۲	۱۴.۶	۹۵.۰	۱۴۰۳/۱۲
۵۱	۰.۰	۰.۰	۵.۶	۴۵.۰	۱۴۰۴/۱
۴	۰.۰	۰.۰	۴.۲	۰.۰	۱۴۰۴/۲
۸۰	۰.۰	۰.۰	۶.۰	۷۵.۰	۱۴۰۴/۳
۸۵	۰.۰	۰.۰	۹.۸	۷۵.۰	۱۴۰۴/۴
۹۷	۰.۰	۰.۰	۱.۷	۹۵.۰	۱۴۰۴/۵
۴۱	۰.۰	۰.۰	۱۰.۷	۳۰.۰	۱۴۰۴/۶
۷۱۴	۴	۰	۸۴	۶۲۶	جمع ۱۲ ماه گذشته
۶۰	۰	۰	۷	۵۲	میانگین

در شهریور ۱۴۰۴ دولت و بخش خصوصی اوراق تازه‌ای به‌ترتیب با ارزش ۳۰٪ و ۱۰/۷ همت منتشر نموده که نسبت به حجم اوراق منتشرشده در ماه مشابه سال گذشته با رشد ۷٪ و ۲۳۴٪ همراه بوده است.

روند سررسید اوراق بدهی در ۱۲ ماه گذشته

روند سررسید اوراق بدهی (بدون احتساب سود) در ۱۲ ماه گذشته به تفکیک ناشر (ارقام به هزار میلیارد تومان)

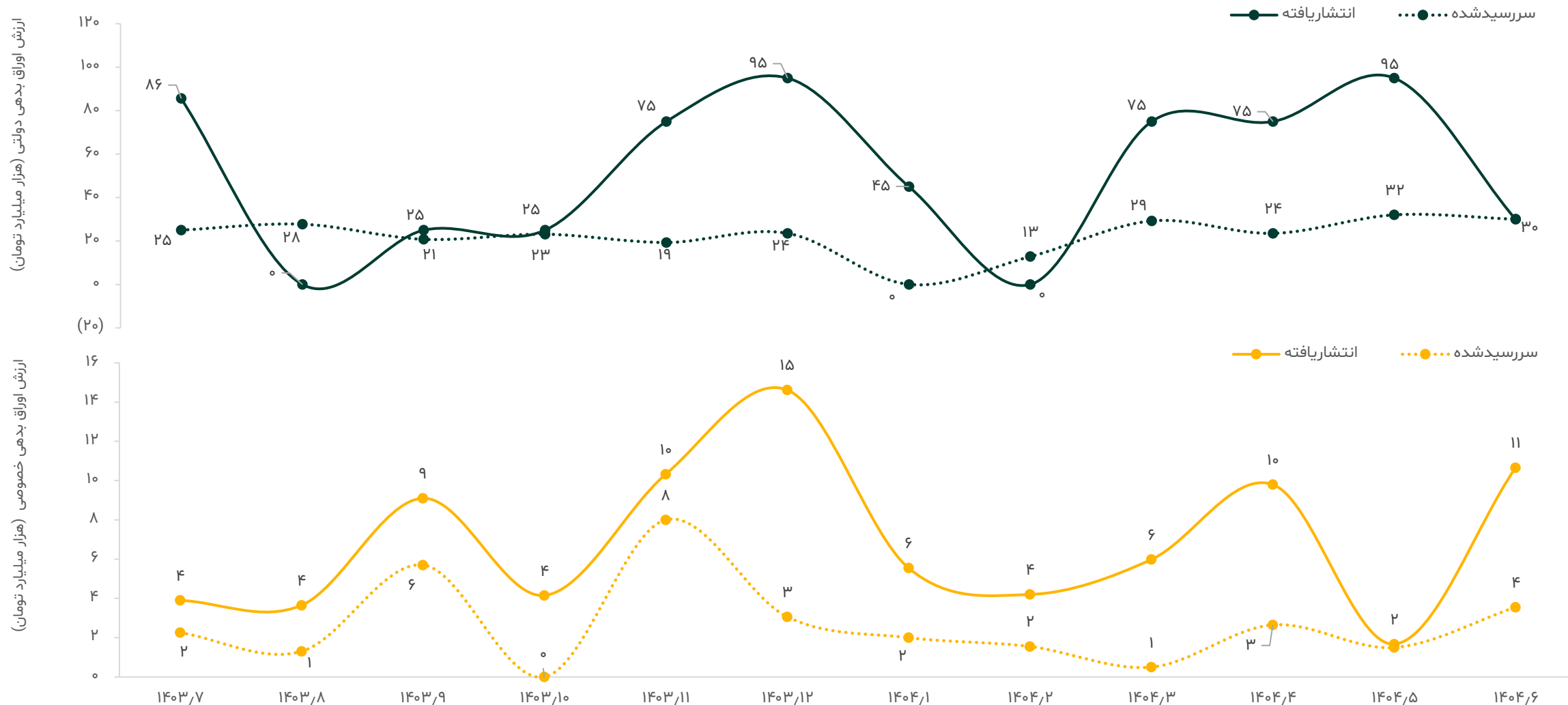
جمع	ناشر				تاریخ
	شهرداری	بانکی	خصوصی	دولتی	
۲۷	۰.۰	۰.۰	۲.۳	۲۵.۰	۱۴۰۳/۷
۲۹	۰.۰	۰.۰	۱.۳	۲۷.۷	۱۴۰۳/۸
۲۶	۰.۰	۰.۰	۵.۷	۲۰.۸	۱۴۰۳/۹
۲۳	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۲۳.۱	۱۴۰۳/۱۰
۲۷	۰.۰	۰.۰	۸.۰	۱۹.۳	۱۴۰۳/۱۱
۳۳	۶.۱	۰.۱	۳.۱	۲۳.۵	۱۴۰۳/۱۲
۲	۰.۰	۰.۲	۲.۰	۰.۰	۱۴۰۴/۱
۱۵	۰.۰	۰.۲	۱.۶	۱۲.۸	۱۴۰۴/۲
۳۰	۰.۱	۰.۰	۰.۵	۲۹.۲	۱۴۰۴/۳
۲۷	۰.۴	۰.۰	۲.۷	۲۳.۵	۱۴۰۴/۴
۳۴	۰.۰	۰.۸	۱.۵	۳۲.۰	۱۴۰۴/۵
۳۴	۰.۳	۰.۵	۳.۶	۳۰.۰	۱۴۰۴/۶
۳۰۸	۷	۲	۳۲	۲۶۷	جمع ۱۲ ماه گذشته
۲۶	۱	۰	۳	۲۲	میانگین

// در ۱۲ ماه گذشته ۲۶۷ همت از اصل اوراق بدهی دولت سررسید شده است (به طور میانگین در هر ماه ۲۲ همت).

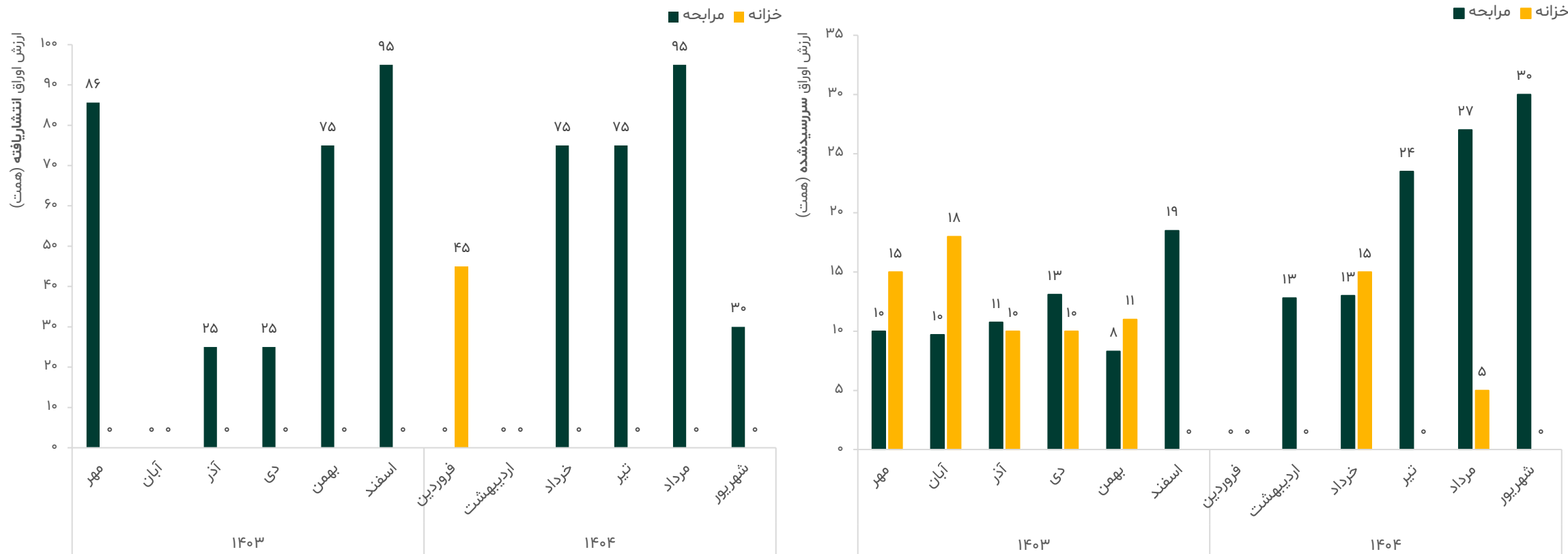
// در شهریور ۱۴۰۴، ۳۰/۰ هزار میلیارد تومان از اوراق دولت سررسید شده است.

// مجموع اوراق سررسیدشده در ۱۲ ماه گذشته برابر با ۳۰۸ همت بوده، درحالی‌که حجم انتشار در همین بازه برابر با ۷۱۴ همت بوده است.

روند انتشار و سررسید اوراق بدهی در ۱۲ ماه گذشته

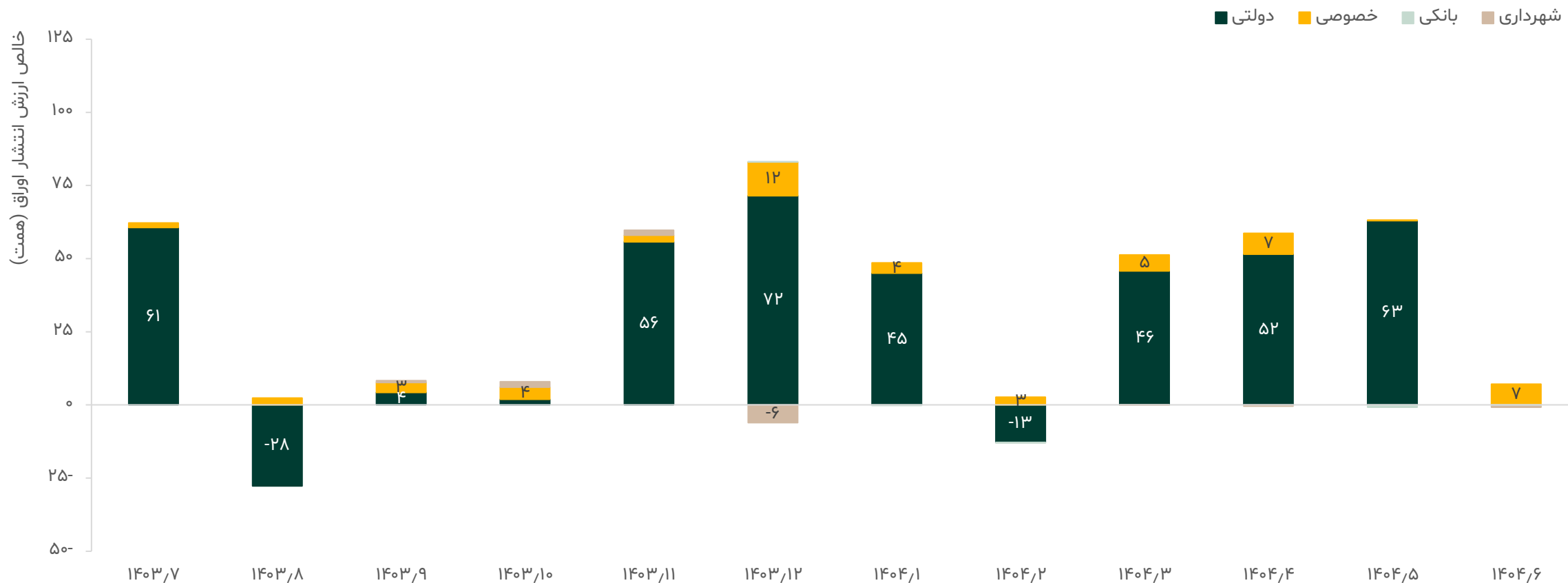
روند انتشار و سررسید انواع اوراق دولتی در ۱۲ ماه گذشته

علی‌رغم توقف انتشار اخزا در سال ۱۴۰۳، در فروردین ۱۴۰۴ دو ورقه مجموعاً به مبلغ ۴۵ همت منتشر گردید.

در شهریور ۱۴۰۴ همانند ماه گذشته تنها اوراق مرابحه به ارزش ۳۰ هزار میلیارد تومان منتشر شده، درحالی‌که ۳۰ همت از اصل اوراق گذشته دولت در این ماه سررسید شده‌اند.

روند خالص تأمین مالی با اوراق بدهی در ۱۲ ماه گذشته

خالص تأمین مالی از سوی دولت و بخش خصوصی در پنج ماه ابتدایی سال ۱۴۰۴ به ترتیب برابر با ۱۹۲/۵ و ۱۷/۶ هزار میلیارد تومان بوده است.

خالص تأمین مالی دولت در پنج ماه آغازین سال ۱۴۰۴ نسبت به مدت مشابه آن در سال گذشته ۲/۷ برابر شده اما برای بخش خصوصی با افت ۳۰٪ همراه بوده است.

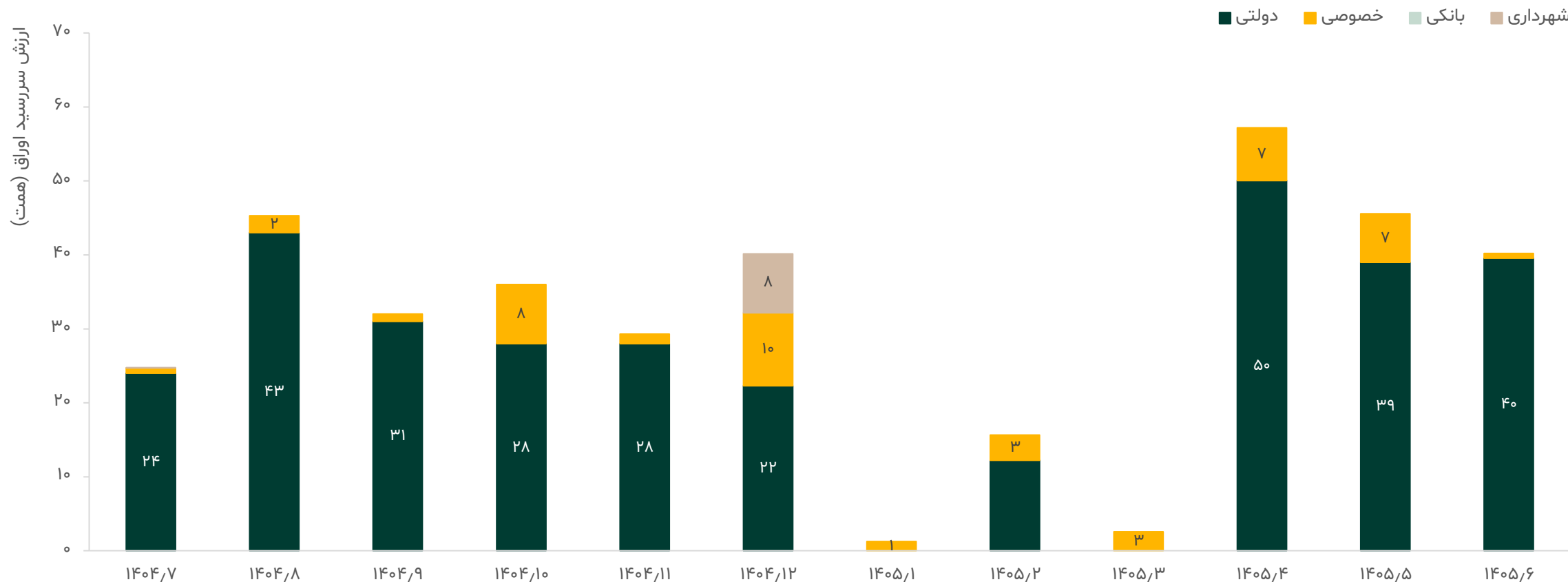
روند سررسید اوراق بدهی در ۱۲ ماه آینده

روند سررسید اوراق بدهی (بدون احتساب سود) در ۱۲ ماه آینده به تفکیک ناشر (ارقام به هزار میلیارد تومان)

جمع	ناشر				تاریخ
	شهرداری	بانکی	خصوصی	دولتی	
۲۵	۰.۱	۰.۰	۰.۷	۲۴.۰	۱۴۰۴/۷
۴۵	۰.۰	۰.۰	۲.۳	۴۳.۰	۱۴۰۴/۸
۳۲	۰.۰	۰.۰	۱.۰	۳۱.۰	۱۴۰۴/۹
۳۶	۰.۰	۰.۰	۸.۰	۲۸.۰	۱۴۰۴/۱۰
۲۹	۰.۰	۰.۰	۱.۳	۲۸.۰	۱۴۰۴/۱۱
۴۰	۸.۰	۰.۰	۹.۹	۲۲.۳	۱۴۰۴/۱۲
۱	۰.۰	۰.۰	۱.۳	۰.۰	۱۴۰۵/۱
۱۶	۰.۰	۰.۰	۳.۵	۱۲.۲	۱۴۰۵/۲
۳	۰.۰	۰.۰	۲.۶	۰.۰	۱۴۰۵/۳
۵۷	۰.۰	۰.۰	۷.۱	۵۰.۱	۱۴۰۵/۴
۴۶	۰.۰	۰.۰	۶.۶	۳۹.۰	۱۴۰۵/۵
۴۰	۰.۰	۰.۰	۰.۷	۳۹.۶	۱۴۰۵/۶
۳۷۰	۸	۰	۴۵	۳۱۷	جمع ۱۲ ماه آینده
۲۰%	۱۶%	-۱۰۰%	۴۰%	۱۹%	تغییر نسبت به ۱۲ ماه گذشته
۳۱	۱	۰	۴	۲۶	میانگین

مجموع سررسیدهای اوراق بازار بدهی در ۱۲ ماه آینده ۲۰٪ بیشتر از ارزش آن در ۱۲ ماه گذشته خواهد بود، درحالی‌که حجم سررسید اوراق دولت و بخش خصوصی در ۱۲ ماه آینده نسبت به ۱۲ ماه گذشته به ترتیب ۱۹ و ۴۰ درصد افزایش می‌یابند.

رشد سررسید اوراق بدهی در ۱۲ ماه آینده

در ۱۲ ماه آینده در هر ماه به طور میانگین ۳۱ همت از اصل اوراق موجود در بازار سررسید می‌شود. این رقم برای اوراق دولتی و بخش خصوصی به ترتیب برابر با ۲۶ و چهار همت خواهد بود.

اوراق منتشرشده از سوی دولت

مشخصات اوراق دولتی انتشاریافته در شهریور ۱۴۰۴ (ارقام به میلیارد تومان)

نماد	ناشر	تاریخ انتشار	تاریخ سررسید	مبلغ انتشار	مبلغ واگذارشده*	بازار
۲۳۱	وزارت امور اقتصاد و دارایی	۱۴۰۴/۰۶/۲۵	۱۴۰۶/۰۸/۲۵	۱۰,۰۰۰	۹,۵۰۰	فرا بورس
۲۳۲		۱۴۰۴/۰۶/۲۵	۱۴۰۷/۰۷/۲۵	۲۰,۰۰۰	۵,۴۴۰	
مجموع				۳۰,۰۰۰	۱۴,۹۴۰	

*مبنای محاسبه ارقام اعلام شده در آخرین گزارش های نتایج حراج اوراق اسلامی از سوی بانک مرکزی تا تاریخ نگارش گزارش است.

// در شهریور ۱۴۰۴ از سوی دولت ۳۰ همت اوراق منتشر شده که همگی از نوع مرابحه بوده اند و ۵۰٪ از این اوراق واگذار شده اند.

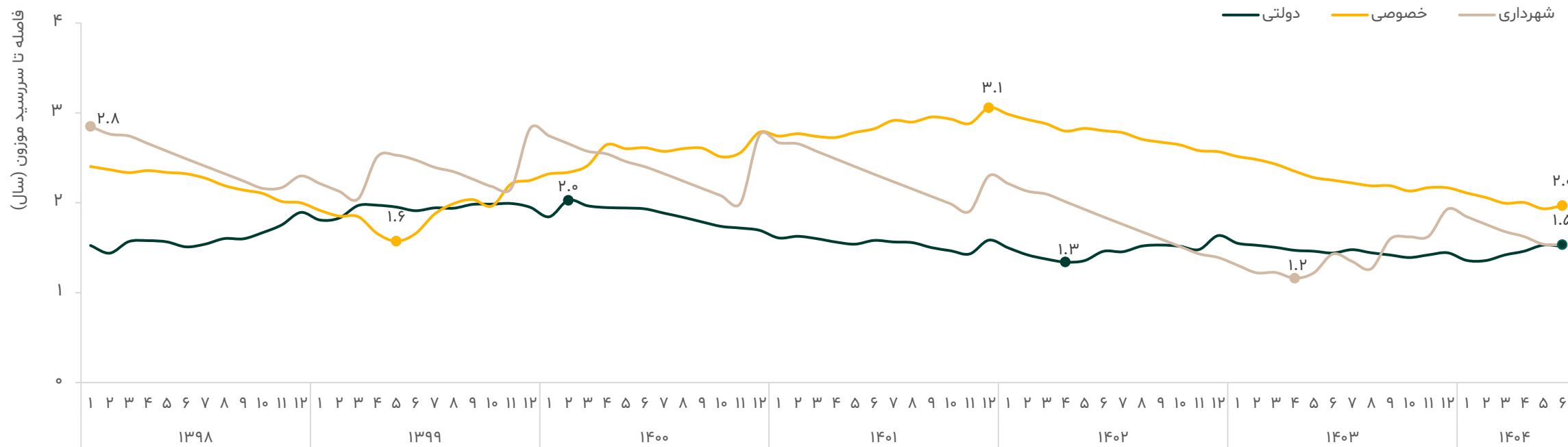
اوراق منتشرشده از سوی بخش خصوصی

اوراق خصوصی انتشاریافته در شهریور ۱۴۰۴ (ارقام به میلیارد تومان)

نماد	ناشر	تاریخ انتشار	تاریخ سررسید	مدت اوراق (سال)	متعهد پذیرهنویسی	نوع اوراق	مبلغ انتشار به تفکیک		بازار
							ناشر	نماد	
صبا۸۰۶	گروه مالی صبا تأمین	۱۴۰۴/۰۶/۰۱	۱۴۰۸/۰۶/۰۱	۴.۰	فاقد متعهد پذیرهنویس	اجاره	۱,۰۰۰	۱,۰۰۰	بورس
تابان۲۴	پتروشیمی تابان فردا	۱۴۰۴/۰۶/۰۳	۱۴۰۷/۰۶/۰۳	۳.۰	تأمین سرمایه کاردان	اجاره	۱,۲۵۰	۱,۱۵۰	فرابورس
تابان۲۵					سبدگردان زاگرس			۱۰۰	
سهیدرو۷۱	پارس بهین پالایش نفت قشم	۱۴۰۴/۰۶/۰۳	۱۴۰۷/۰۶/۰۳	۳.۰	گروه مالی پاسارگاد	سلف	۱,۰۰۰	۱,۰۰۰	بورس انرژی
ایران ریس۰۸	نساجی ایران ریس البرز	۱۴۰۴/۰۶/۰۸	۱۴۰۸/۰۶/۰۸	۴.۰	تأمین سرمایه لوتوس	مرابحه	۱۵۰	۱۵۰	فرابورس
کاسپین۰۶	داروسازی کاسپین تأمین	۱۴۰۴/۰۶/۰۸	۱۴۰۶/۰۶/۰۸	۲.۰	فاقد متعهد پذیرهنویس	مرابحه	۱۵۰	۱۵۰	فرابورس
صگستر۹۰۶	پتروشیمی ارغوان گستر ایلام	۱۴۰۴/۰۶/۰۹	۱۴۰۹/۰۶/۰۹	۵.۰	تأمین سرمایه خلیج فارس	اجاره	۱,۰۰۰	۱,۰۰۰	بورس
حایر۰۸	تولیدی و بازرگانی حایر پلاست	۱۴۰۴/۰۶/۱۱	۱۴۰۸/۰۶/۱۱	۴.۰	تأمین سرمایه سپهر	مرابحه	۲۵۰	۲۵۰	فرابورس
صترا۸۰۶	ایران ترانسفو	۱۴۰۴/۰۶/۱۱	۱۴۰۸/۰۶/۱۱	۴.۰	تأمین سرمایه خلیج فارس	مرابحه	۵۰۰	۵۰۰	بورس
تاجا۰۸	تجارت جاوید آریان	۱۴۰۴/۰۶/۱۲	۱۴۰۸/۰۶/۱۲	۴.۰	فاقد متعهد پذیرهنویس	مرابحه	۶۰	۶۰	فرابورس
نانوالوند۰۸	نانوفناوران دارویی الوند	۱۴۰۴/۰۶/۱۶	۱۴۰۸/۰۶/۱۶	۴.۰	فاقد متعهد پذیرهنویس	مرابحه	۴۰۰	۴۰۰	فرابورس
صفارس۸۰۶	صنایع پتروشیمی خلیج فارس	۱۴۰۴/۰۶/۲۴	۱۴۰۸/۰۶/۲۴	۴.۰	تأمین سرمایه خلیج فارس	اجاره	۴,۰۰۰	۱,۲۰۰	بورس
صفارس۸۶۰					تأمین سرمایه نوین			۷۰۰	
صفارس۰۸۶					تأمین سرمایه امین			۷۰۰	
صفارس۸۶۰					گروه مالی کیان			۷۰۰	
صفارس۸۰۶					گروه مالی ملل			۷۰۰	
صهدا۸۰۶	شیشه همدان	۱۴۰۴/۰۶/۲۶	۱۴۰۸/۰۶/۲۶	۴.۰	تأمین سرمایه نوین	مرابحه	۸۰۰	۲۵۰	بورس
صهدا۸۶۱					مشاور سرمایه‌گذاری ترنج			۴۵۰	
صهدا۸۶۰					گروه خدمات پاداش			۱۰۰	
رامک۰۸	فرآورده‌های لبنی رامک شیراز	۱۴۰۴/۰۶/۲۹	۱۴۰۸/۰۶/۲۹	۴.۰	تأمین سرمایه کاردان	مرابحه	۱۰۰	۱۰۰	فرابورس
مجموع									۱۰,۶۶۰

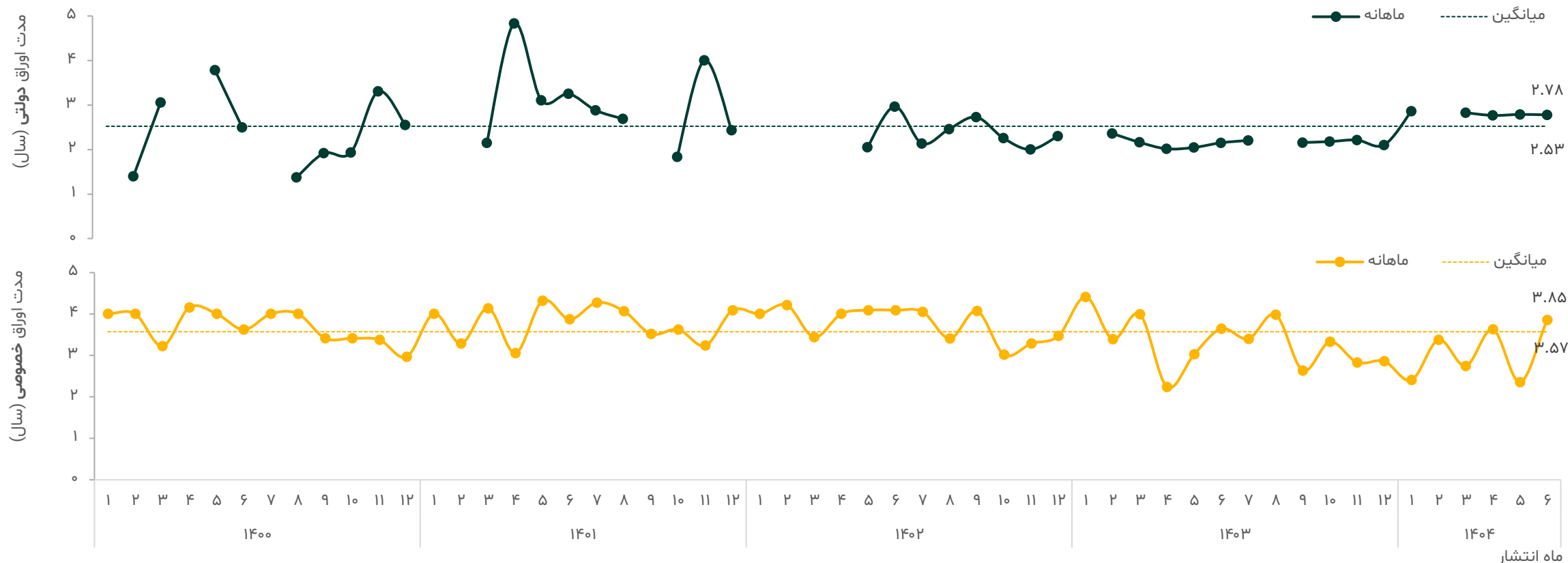
۶۸٪ از اوراق بخش خصوصی در این ماه از نوع اجاره و ۲۳٪ آن از نوع مرابحه بوده و باقی‌مانده آن از نوع سلف بوده است.

میانگین موزون فاصله تا سررسید مانده اوراق

- فاصله تا سررسید موزون اوراق هر ناشر در پایان هر ماه از مجموع حاصل ضرب سهم ارزش هر ورق از مانده اوراق آن ناشر در پایان ماه در فاصله تا سررسید آن به دست می‌آید.
- میانگین فاصله تا سررسید اوراق بخش خصوصی تا پایان ۱۴۰۱ با روندی افزایشی به ۳/۱ سال رسیده اما پس از آن این میانگین به زیر ۲ سال رسیده است.
- میانگین فاصله تا سررسید اوراق دولتی که تا اردیبهشت ۱۴۰۰ به بیشینه ۲/۰ سال رسیده بود، پس از آن روند کم‌وبیش کاهشی‌ای داشته؛ به‌گونه‌ای که میانگین آن در این ماه به رقم ۱/۵ سال رسیده است.
- میانگین فاصله تا سررسید اوراق شهرداری تا پایان ۱۴۰۱ دارای الگوی سالانه است؛ بدین معنا که غالباً در پایان هر سال با افزایش یک‌باره و کاهش پیوسته در طول سال همراه می‌شود. علت این مسئله ارائه مجوز انتشار اوراق به شهرداری‌ها در ماه پایانی هر سال است. میانگین موزون فاصله تا سررسید اوراق شهرداری در شهریور ۱۴۰۴ با کاهش اندکی نسبت به ماه گذشته به ۱/۵۳ سال رسیده است.

میانگین فاصله تا سررسید اوراق جدید انتشار یافته در هر ماه

از سال ۱۴۰۰ تاکنون بخش خصوصی در هر ماه اوراق تازه‌ای را منتشر کرده است. در مقابل روند انتشار اوراق دولتی از الگوی معینی پیروی نمی‌کند و با وقفه‌های چندماهه در انتشار آن، گاهی تا پنج ماه، روبه‌رو بوده است.

میانگین مدت اوراق منتشره بخش دولتی و خصوصی از سال ۱۴۰۰ به‌ترتیب برابر ۲/۵۳ و ۳/۵۷ سال است. مدت هر دو گونه اوراق در یک سال گذشته کمتر بوده؛ به‌گونه‌ای که میانگین مدت اوراق دولت و بخش خصوصی در این بازه به‌ترتیب برابر با ۲/۴۹ و ۳/۱۲ سال بوده است.

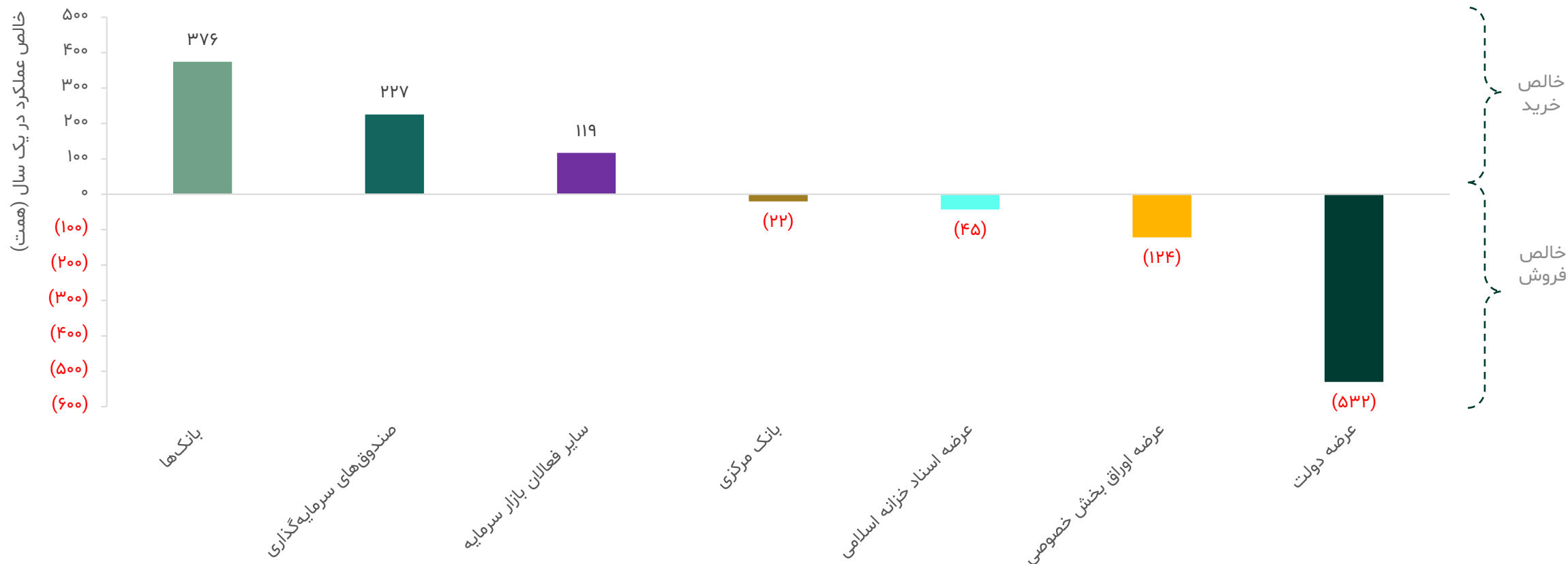
بازیگران بازار بدهی

// عملکرد بازیگران در یک سال گذشته

// عملکرد بازیگران در یک ماه گذشته

// روند تجمعی خالص معاملات در یک سال گذشته

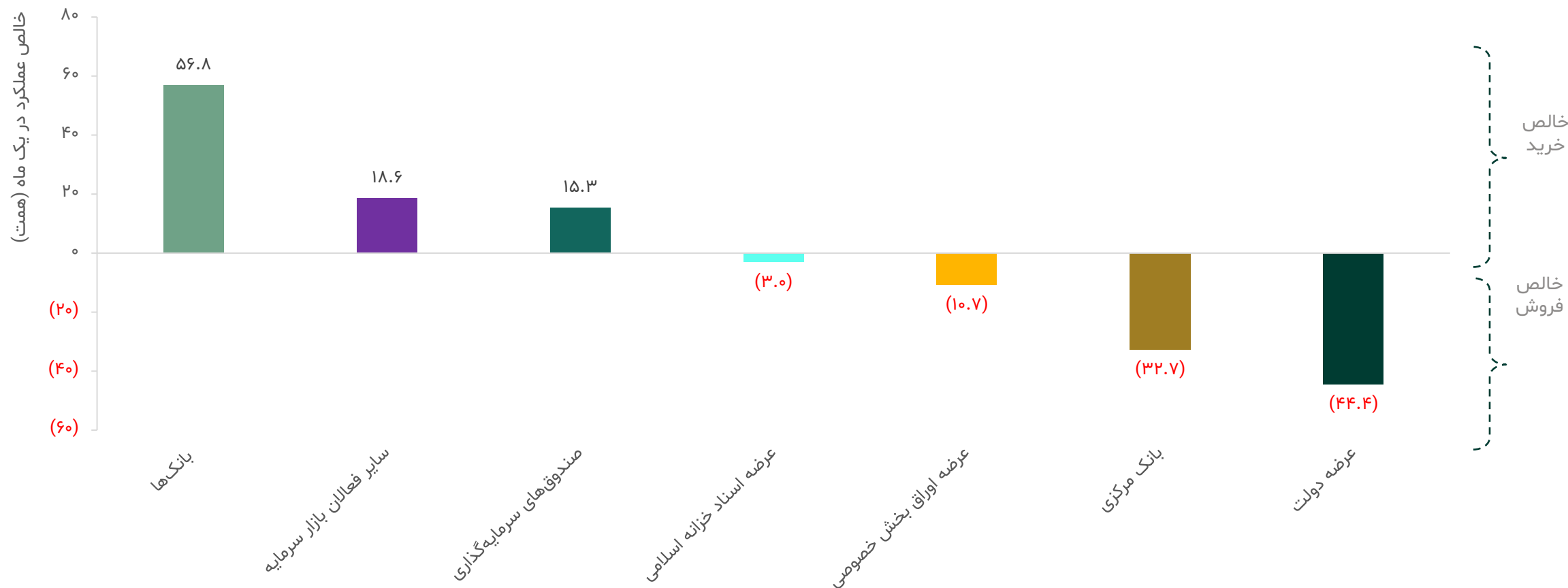
عملکرد بازیگران بازار بدهی فرابورس بر پایه ارزش معاملات تجمعی یک سال منتهی به پایان شهریور ۱۴۰۴

دولت بزرگترین خالص فروشنده و صندوقهای سرمایه‌گذاری تا قبل از تیرماه ۱۴۰۴ بزرگترین خالص خریداران اوراق بدهی در بازار فرابورس طی ۱۲ ماه گذشته بوده‌اند. اما بانکها در سه ماه اخیر (تیر و مرداد و شهریور ۱۴۰۴) با خرید مجموعاً ۳۱۲ همت از اوراق که عمدتاً دولتی بوده‌اند، خود را در جایگاه بزرگترین خریدار اوراق در بازار فرابورس قرار داده‌اند.

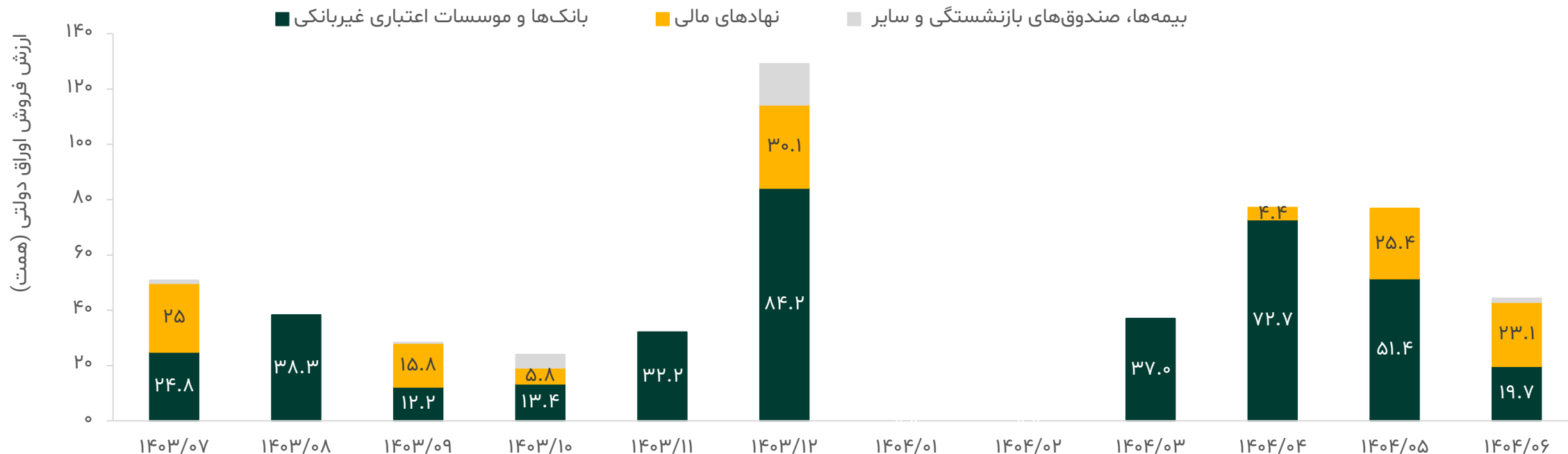
از آنجا که اطلاعات مربوط به عرضه اسناد خزانه اسلامی (اخزا) توسط پیمانکاران به صورت جداگانه منتشر نمی‌گردد، در این گزارش سعی شده عرضه اسناد خزانه اسلامی بر مبنای معاملات این اوراق، تخمین زده شود.

عملکرد بازیگران بازار بدهی فرابورس بر پایه ارزش معاملات تجمعی یک ماه منتهی به پایان شهریور ۱۴۰۴

در شهریور ۱۴۰۴، دولت با ۴۴/۴ همت بیشترین فروش و بانکها با ۵۶/۸ همت، بیشترین خرید اوراق در بازار فرابورس ایران را داشته‌اند. معاملات اوراق بخش خصوصی عمدتاً از سوی صندوقهای سرمایه‌گذاری انجام می‌گردد.

عملکرد فروش اوراق بدهی توسط دولت (به تفکیک خریداران) در ۱۲ ماه گذشته

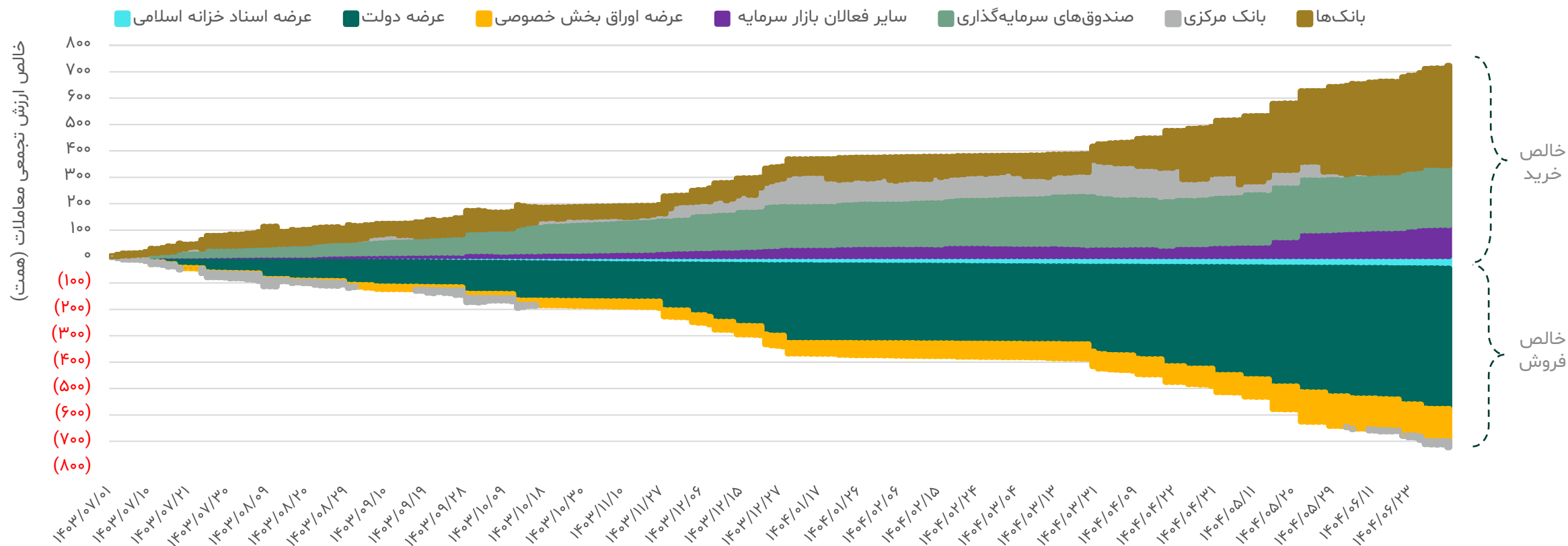

خریداران اوراق دولتی در ۱۲ ماه گذشته منتهی به شهریور ۱۴۰۴ (ارقام به هزار میلیارد تومان)

خریدار	۱۴۰۴/۰۶	۱۴۰۴/۰۵	۱۴۰۴/۰۴	۱۴۰۴/۰۳	۱۴۰۴/۰۲	۱۴۰۴/۰۱	۱۴۰۳/۱۲	۱۴۰۳/۱۱	۱۴۰۳/۱۰	۱۴۰۳/۰۹	۱۴۰۳/۰۸	۱۴۰۳/۰۷	جمع
بانک‌ها و موسسات اعتباری غیربانکی	۱۹.۷	۵۱.۴	۷۲.۷	۳۷.۰	۰.۰	۰.۰	۸۴.۲	۳۲.۲	۱۳.۴	۱۲.۲	۳۸.۳	۲۴.۸	۳۷۲
نهادهای مالی	۲۳.۱	۲۵.۴	۴.۴	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۳۰.۱	۰.۰	۵.۸	۱۵.۸	۰	۲۵	۱۱۳
بیمه‌ها و صندوق‌های بازنشستگی و سایر	۱.۵	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۱۴.۹	۰.۰	۴.۸	۰.۳	۰.۰	۱	۲۳
جمع	۴۴	۷۷	۷۷	۳۷	۰	۰	۱۲۹	۳۲	۲۴	۲۸	۳۸	۵۱	۵۰۸

در شهریور ۱۴۰۴، طبق گزارش مرکز مدیریت بدهی‌ها و دارایی‌های عمومی سیستم بانکی کشور ۱۹/۷ همت اوراق بخش دولتی را خریداری کرده است.

روند تجمعی خالص معاملات بازیگران بازار بدهی فرابورس در یک سال منتهی به شهریور ۱۴۰۴

در یک سال گذشته، صندوقهای سرمایه‌گذاری از ثبات نسبی در عملکرد برخوردار بوده‌اند و به طور مداوم، هرچند با شیب ملایم، در جایگاه خریدار اوراق قرار داشته‌اند. با این حال، در ماههای گذشته حجم خرید آنها کاهش یافته است. تغییر رفتار صندوقهای سرمایه‌گذاری در خرید اوراق میتواند تحت تأثیر عواملی مانند جذابیت نرخهای سود اوراق دولتی و الزامات قانونی نظیر حد نصاب سرمایه‌گذاری باشد. همچنین شرایط بازار و منابع مالی در دسترس این صندوقها تأثیر بسزایی بر تصمیمات خرید یا فروش اوراق آنها دارد. در سیستم بانکی نیز، با وجود آنکه رفتار خرید و فروش اوراق بانکی نوسانات قابل توجهی را در ماههای مختلف تجربه کرده، اما در مجموع بانکها بخش زیادی از بار تأمین مالی دولت را بر عهده داشته‌اند.

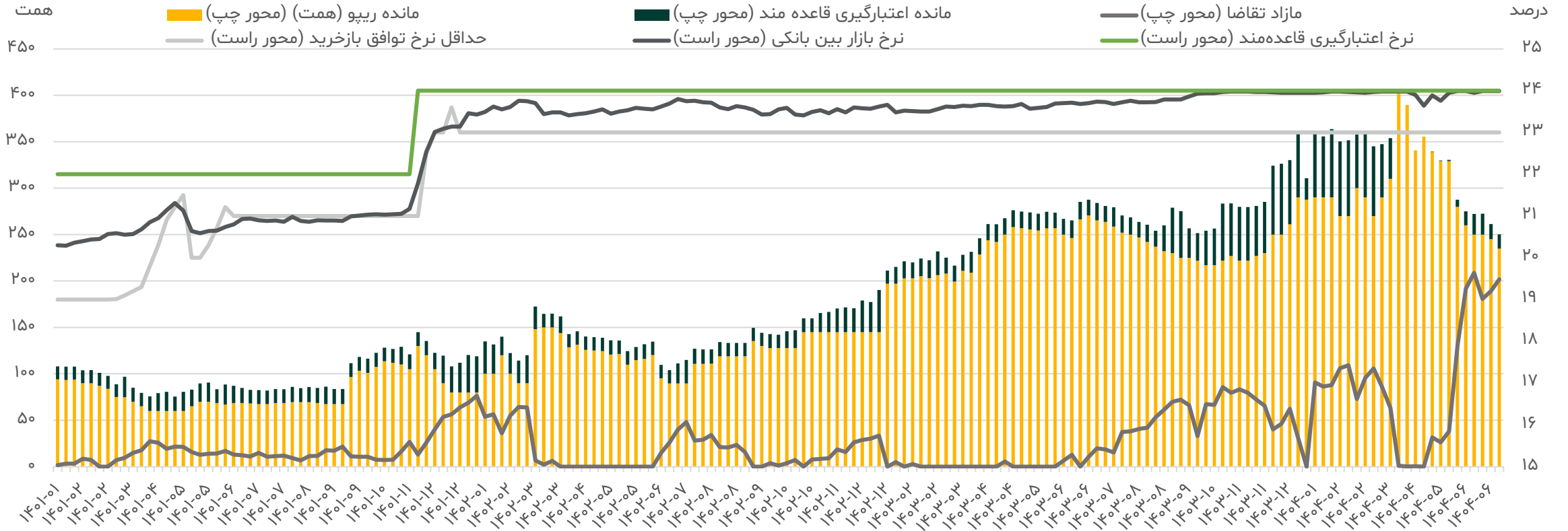
نرخ‌های بهره

// عملیات بازار باز

// ساختار زمانی نرخ بهره

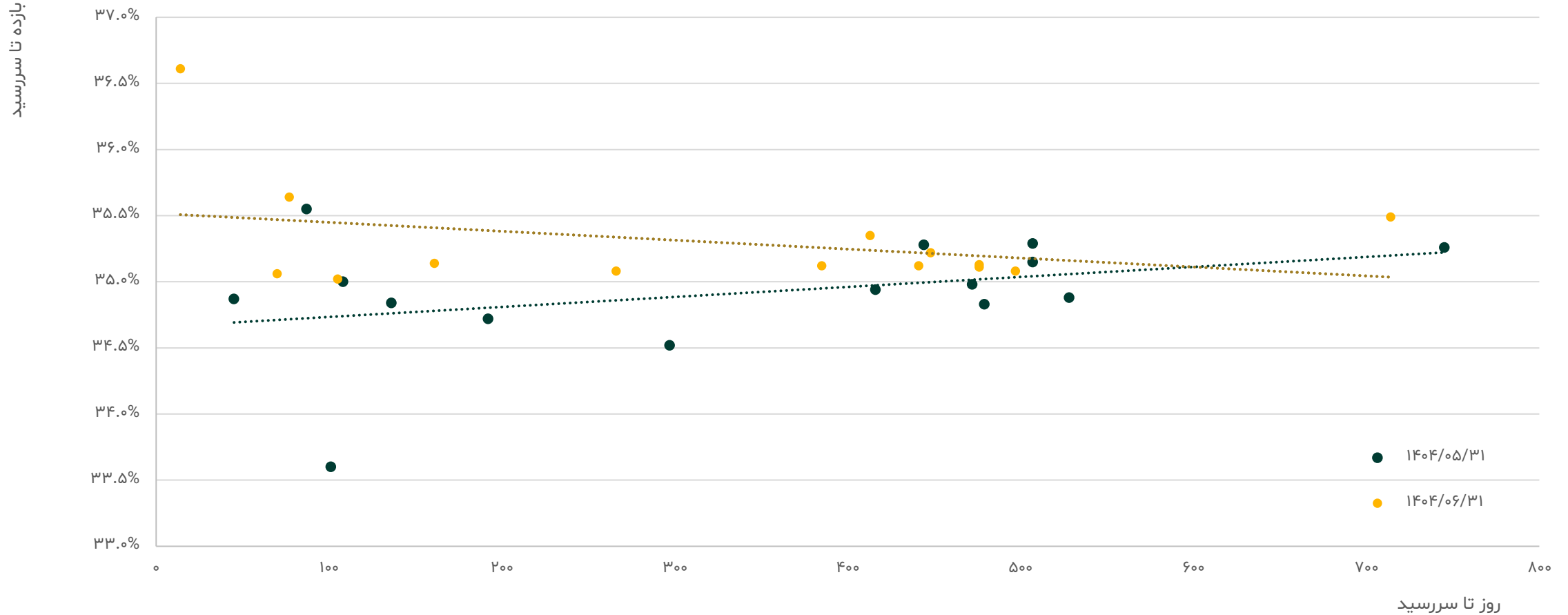
// روند نرخ اوراق تسهیلات مسکن

عملیات بازار باز

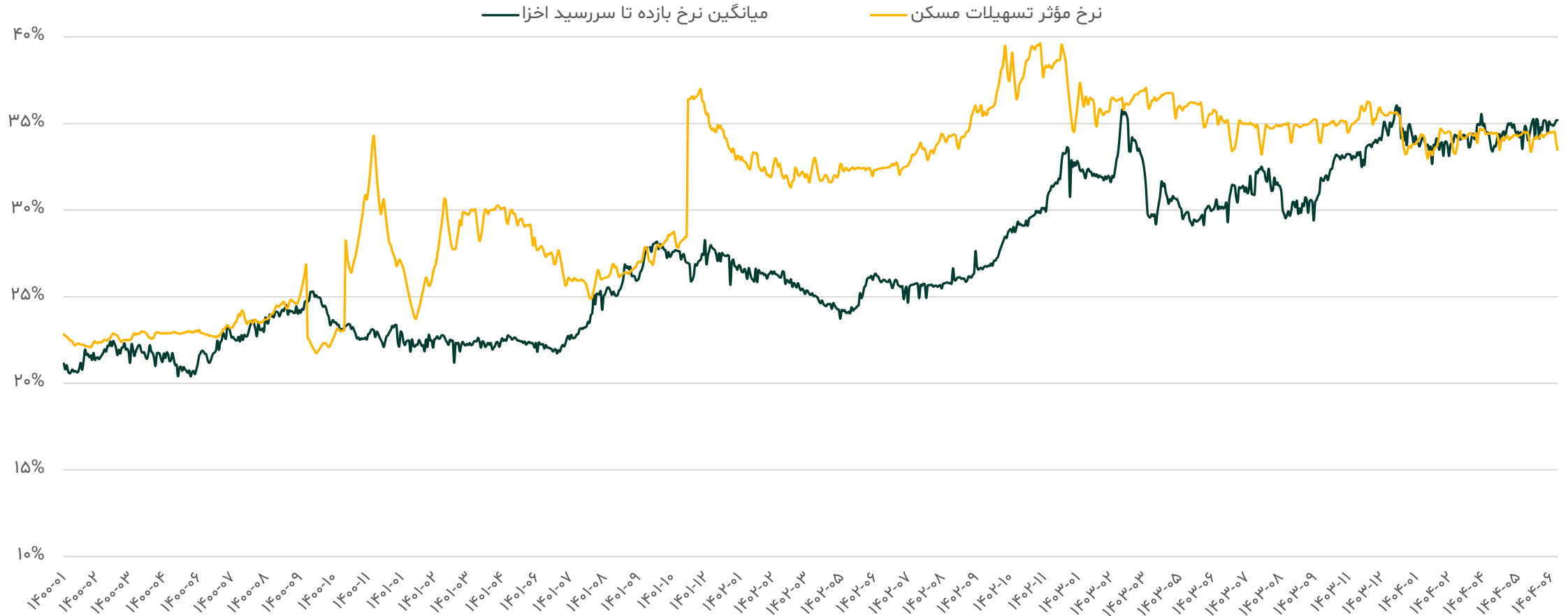
- در شهریور ۱۴۰۴، ارزش سفارش‌های ارسال شده توسط بانک‌ها با متوسط رشد ۱۸٪ در عملیات بازار باز، افزایش قابل توجهی داشته است اما ارزش سفارش‌های پذیرفته شده با روند کاهشی مواجه بوده و به طور میانگین ۲۲٪ نسبت به ماه قبل کاهش یافته است. با افزایش شکاف عرضه و تقاضا، مازاد تقاضا در این ماه ۵۵٪ افزایش یافته است و به سقف جدید ۲۰۸/۷ همت رسیده است. همچنین ارزش مانده ریپو با ۱۶٪ کاهش نسبت به انتهای ماه قبل به ۲۳۵ همت در پایان شهریور رسیده است.
- مجموع تقاضای نقدینگی ۸٪ نسبت به انتهای ماه قبل افزایش داشته که موجب رشد ۸ برابری ارزش اعتبارگیری قاعده‌مند با هزینه ۲۴٪ در شهریور نسبت به ماه قبل شده است. در این شرایط نرخ بین بانکی نیز در سقف ۲۳/۹۹٪ قرار گرفته است.

ساختار زمانی نرخ بهره در پایان شهریور ۱۴۰۴ و ماه گذشته

این نمودار ساختار زمانی نرخ بهره (اخزا) را در دو مقطع زمانی پایان مرداد و شهریور ۱۴۰۴ با یکدیگر مقایسه می‌کند.
مقایسه نمودارها نشان می‌دهد که طی این ماه بازده تا سررسید اغلب اوراق تغییر چشمگیری نداشته است.

روند نرخ مؤثر اوراق تسهیلات مسکن در مقایسه با نرخ اوراق خزانه

- نرخ مؤثر وام مسکن بر پایه قیمت اوراق حق تقدم تسهیلات مسکن بانک مسکن (تسه) محاسبه شده است.
- نرخ مؤثر وام مسکن که در اواخر سال ۱۴۰۲ به حدود ۴٪ رسیده بود، در پایان شهریور به ۳۳/۵٪ رسیده است. میانگین نرخ مؤثر این وام در این ماه نسبت به میانگین ماه قبل ۱٪ کاهش یافته و به ۳۴/۲٪ رسیده است.
- متوسط نرخ اخزا در شهریور ۰/۴ واحد درصد نسبت به متوسط ماه قبل افزایش یافته و به ۳۴/۹٪ رسیده است. نرخ اخزا در پایان این ماه ۳۵/۲٪ بوده است.

صندوق‌های درآمد ثابت

// ارزش دارایی و شمار انواع صندوق‌ها

// تغییر ماهانه ارزش دارایی

// تغییرات ماهانه ترکیب دارایی

// خالص ورود منابع ماهانه

// بازدهی ماهانه

ارزش دارایی و شمار صندوق‌ها به تفکیک قابلیت معامله و تقسیم سود در پایان شهریور

مقایسه ارزش و تعداد صندوق‌های درآمد ثابت به تفکیک صدور و ابطال و قابل معامله و نوع تقسیم سود

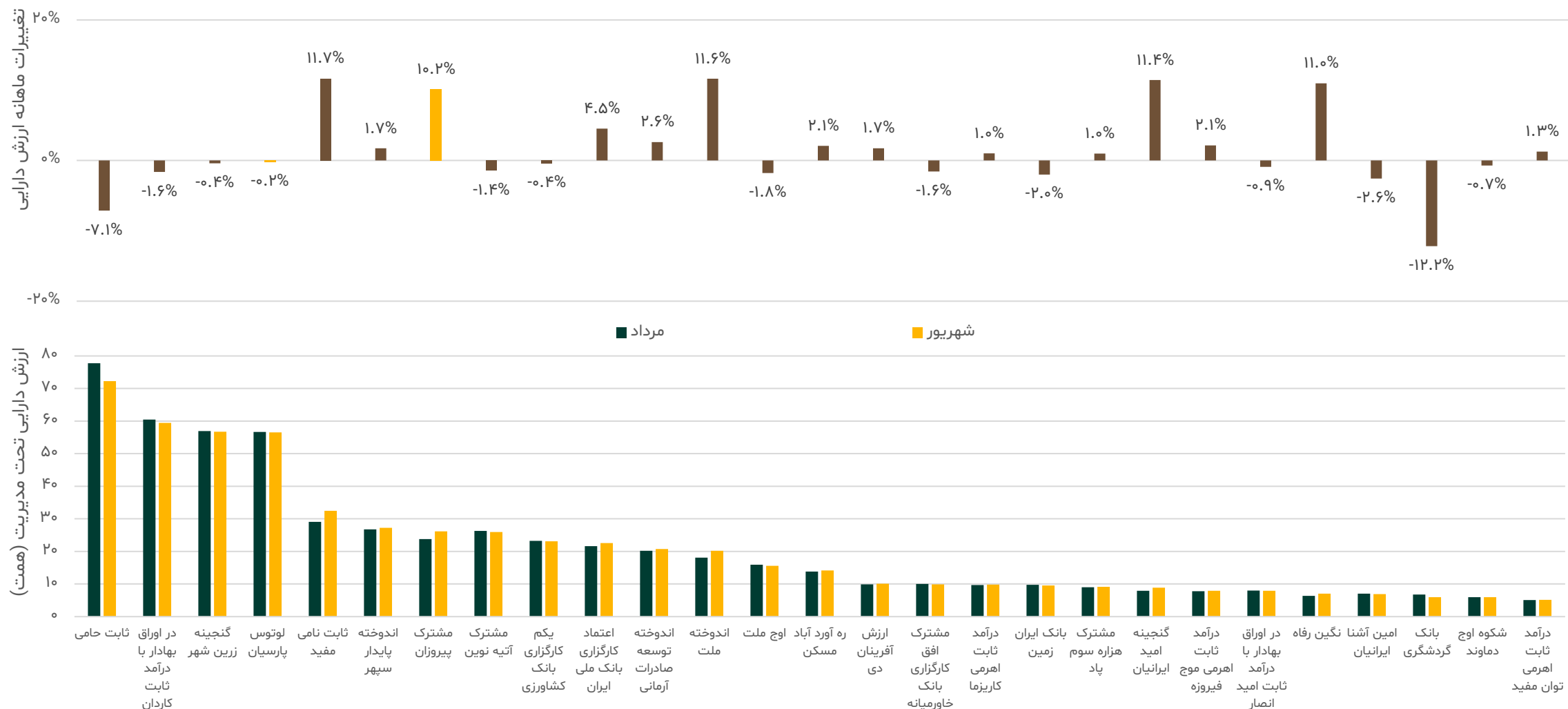
تعداد		سهم		ارزش (همت)		نوع صندوق	
تعداد کل	تعداد هر بخش	درصد کل	سهم هر بخش	ارزش کل	ارزش هر بخش		
۹۰	۷۰	۶۱%	۸۳%	۶۴۷	۵۴۰	با تقسیم سود	صدور و ابطال
	۲۰		۱۷%		۱۰۷	بدون تقسیم سود	
۷۹	۲۲	۳۹%	۱۶%	۴۱۱	۶۵	با تقسیم سود	قابل معامله
	۵۷		۸۴%		۳۴۶	بدون تقسیم سود	
۱۶۹		۱۰۰%		۱,۰۵۸		مجموع	

واحد‌های عادی صندوق‌های اهرمی به عنوان صندوق درآمد ثابت لحاظ شده‌اند.

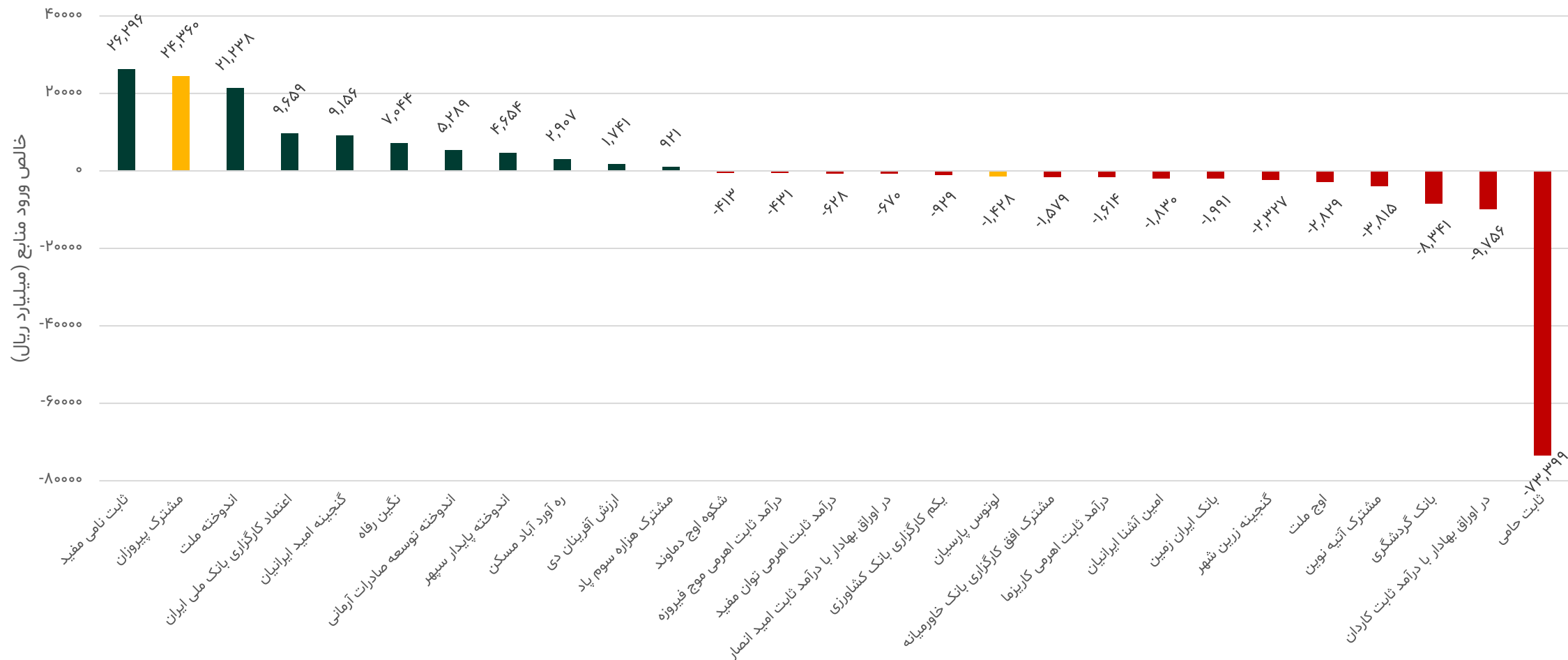
مجموع ارزش دارایی‌های تحت مدیریت صندوق‌های درآمد ثابت در پایان شهریور نسبت به ماه قبل ۱/۴٪ رشد داشته است.

از نظر ارزش دارایی‌های تحت مدیریت، بخش عمده (۶۱٪) صندوق‌های درآمد ثابت صدور و ابطالی بوده که ۸۳٪ از آن‌ها دارای تقسیم سود بوده‌اند. اغلب صندوق‌های درآمد ثابت قابل معامله (۸۴٪)، بدون تقسیم سود هستند.

مقایسه دارایی تحت مدیریت در مرداد و شهریور، صندوق‌های با دارایی بیش از ۵ همت

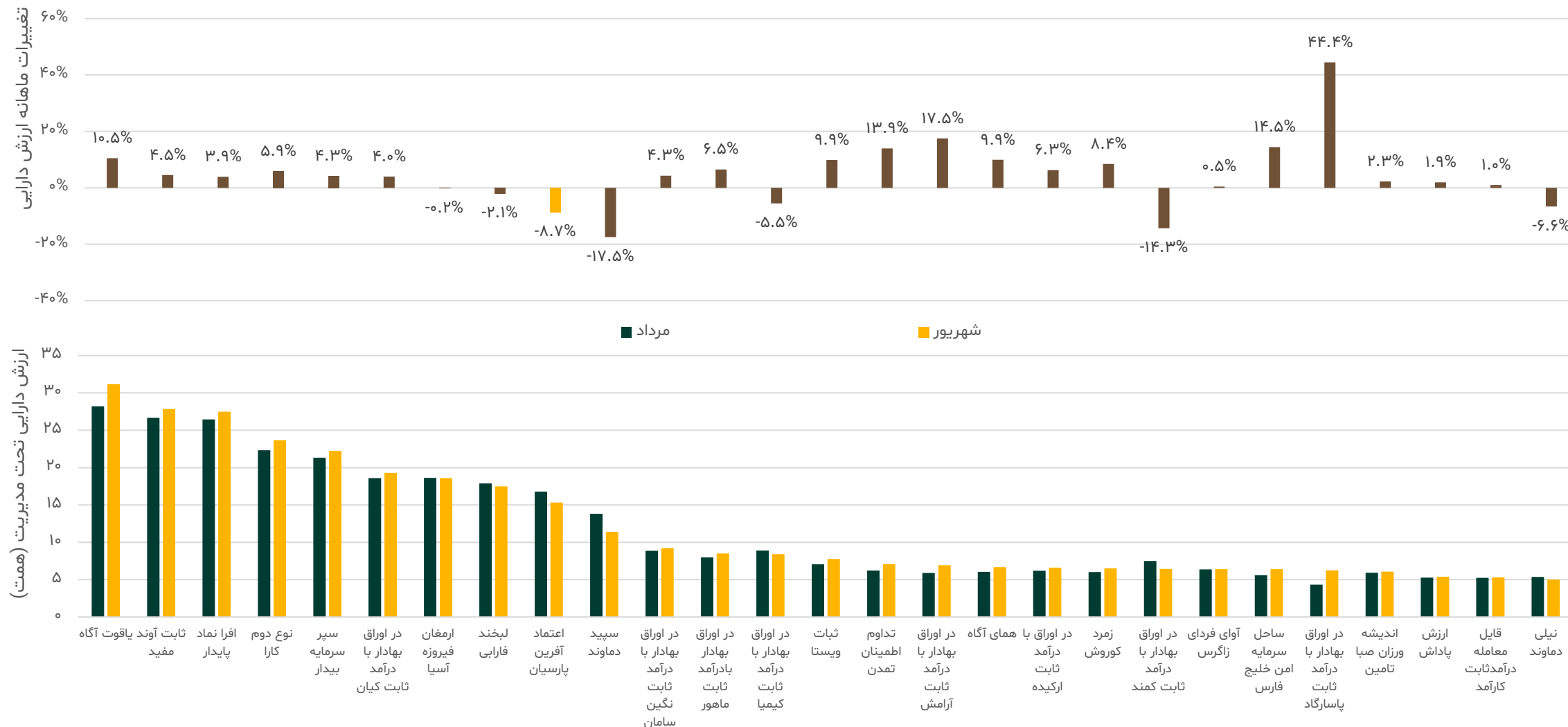

خالص ورود منابع در شهریور، صندوق‌های با دارایی بیش از ۵ همت

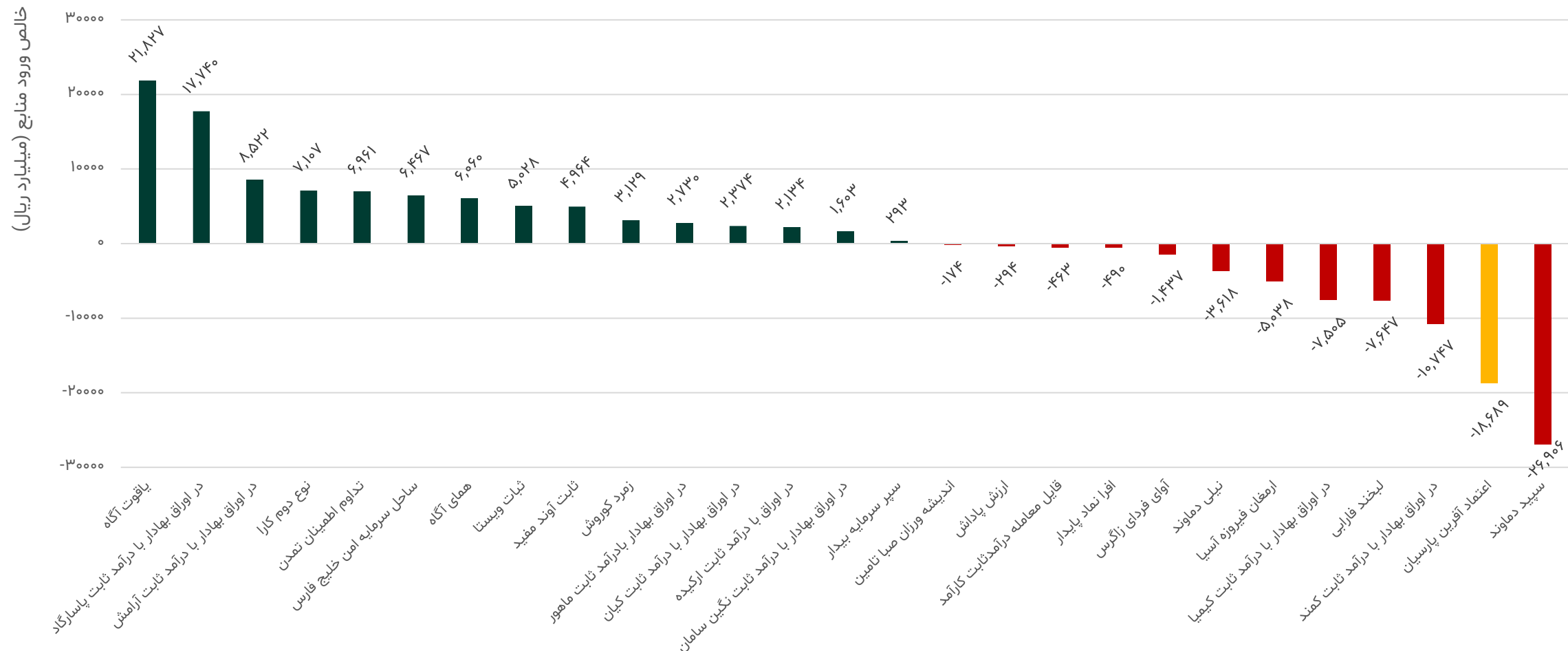

در این ماه، ۸۰۰ میلیارد تومان به صندوق‌های درآمد ثابت صدور و ابطالی وارد شده است.

مقایسه دارایی تحت مدیریت در مرداد و شهریور، صندوق‌های با دارایی بیش از ۵ همت

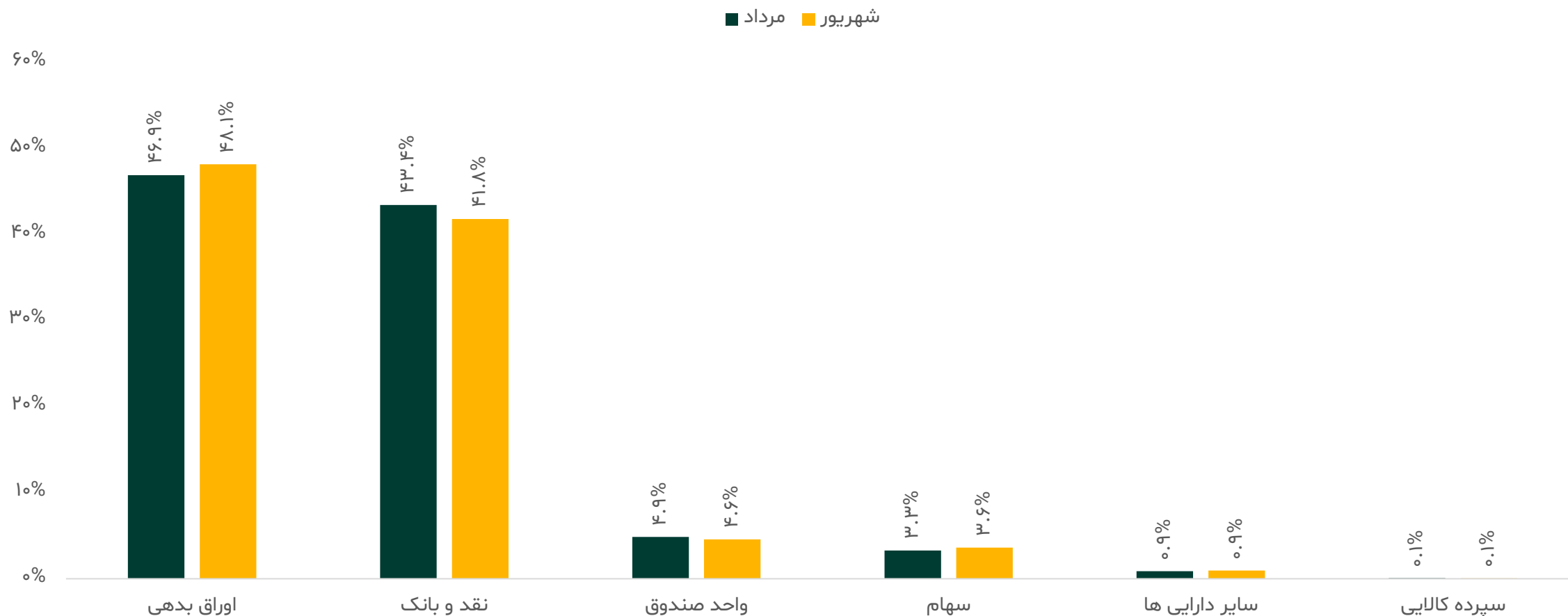

خالص ورود منابع در شهریور، صندوق‌های با دارایی بیش از ۵ همت

در این ماه، به طور خالص ۲۰۰ میلیارد تومان به صندوق‌های درآمد ثابت قابل معامله وارد شده است.

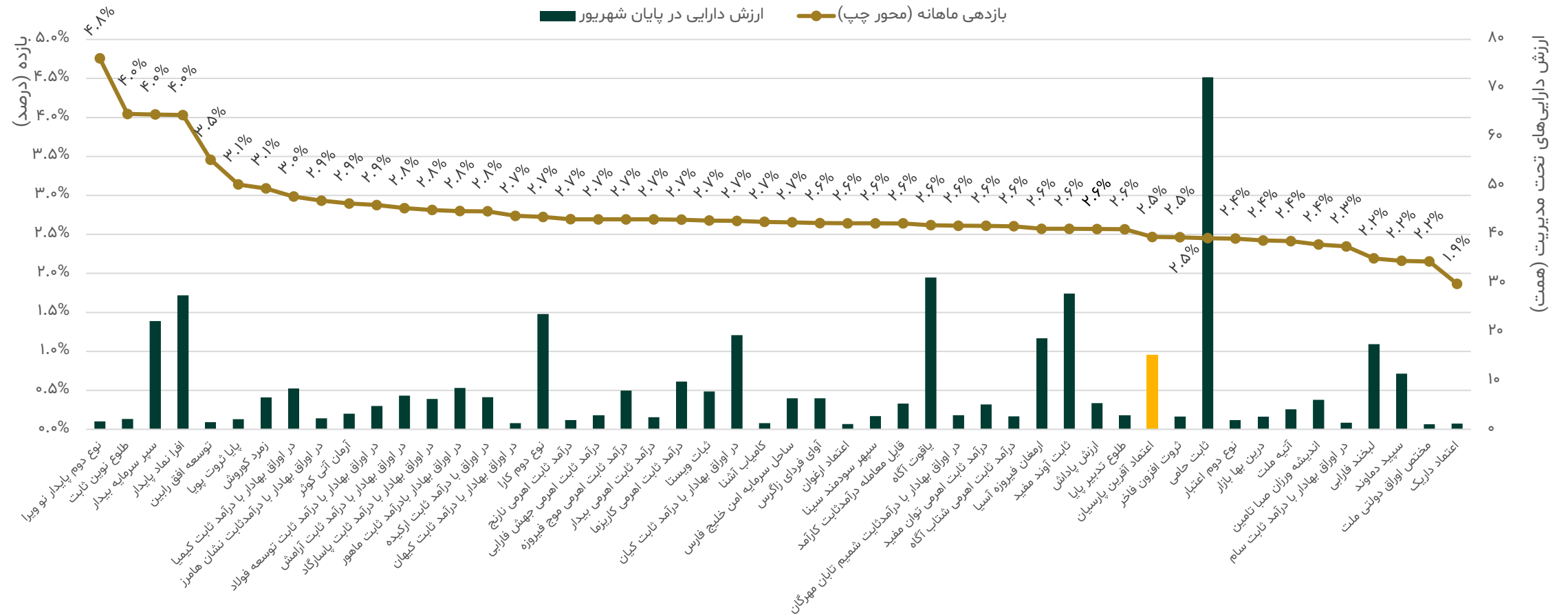
تغییر ترکیب دارایی‌ها در شهریور ۱۴۰۴

در ماه شهریور متوسط وزن اوراق مشارکت از سبد دارایی صندوق‌های درآمد ثابت از ۴۶/۹٪ به ۴۸/۱٪ افزایش و وزن سپرده‌های بانکی و نقد از ۴۳/۴٪ به ۴۱/۸٪ کاهش یافته است.

در این ماه میانگین وزن واحد صندوق‌ها از ۴/۹٪ به ۴/۶٪ و وزن سهام از سبد دارایی صندوق‌های درآمد ثابت از ۳/۳٪ به ۳/۶٪ رسیده است.

بازدهی صندوق‌های بدون تقسیم سود در شهریور ۱۴۰۴، صندوق‌های با دارایی بیش از یک همت

بازدهی صندوق‌ها بر اساس تغییرات NAV آن‌ها محاسبه شده است.

ارتباط با ما

آدرس: تهران، ملاصدرا، شیخ بهایی شمالی، نبش بن بست مهران، پلاک ۹۹
مرکز ارتباط با مشتریان صندوق‌های سرمایه‌گذاری: ۰۲۱-۸۶۵۶
تماس با تامین سرمایه لوتوس پارسیان: ۰۲۱-۹۱۰۷۸۶۵۶
وبسایت: www.lotusib.ir

لینکداین: Lotus Parsian Investment Bank
اینستاگرام: lotusib.ir
توییتر: [lotus_ib](#)
آی‌گپ: [lotusib](#)

فکس: ۰۲۱-۸۸۶۱۷۸۳۳
ایمیل: info@lotusib.ir
آپارات: [lotusib](#)
تلگرام: [lotusParsian](#)